

Tháng 11, 2022

CÂU CHUYỆN ĐẦU ĐÔNG

Không biết ở các xứ lạnh khác thì sao, chứ ở Canada, khi mấy tháng cuối năm chuyển mùa, đón mùa đông lạnh lẽo thì hễ gặp nhau, câu đầu tiên người ta nói với nhau là về tuyết! Mà nói về tuyết không phải để rạng rỡ vui mừng, hoặc để âu yếm thương yêu, mà là để than thở, là trách móc, là rủa thâm, là... là đủ thứ những tính từ tiêu cực của cõi đời này. Hồng phải vì người ta căm thù tuyết, vì đã là cư dân xứ tuyết mà căm thù tuyết thì ở dzới ai? Có điều, người ta quen miệng, thích bày tỏ nỗi lòng cho vui bớt những phiền muộn “sầu đông” mà sách vở có nói rõ là “winter blues”!

Hồi tháng 11, trời đổ liền mấy trận tuyết đầu mùa nặng nề, tôi vừa bước đến nhà thờ, là mấy chị em trên ca đoàn xuýt xoa với những khuôn mặt... hồng dzui:

- Trời ơi! Năm nay tuyết đến sớm quá hà.
- Giờ này còn sớm gì nữa! Mà thôi, đến sớm rồi đi sớm cho thiên hạ nhờ.
- Úi da, sao mà lạnh tái lạnh tê, bỗng thấy tiếc thu quá chùng chùng.
- Hình như năm nay... lạnh hơn năm ngoái thì phải?

Chị Nở, ngồi sát bên tôi trong ca đoàn, run lấy bầy, xoa hai tay vào nhau liên tục rồi hôn hên:

- Lạnh quá, lạnh quá em ơi, chị chịu hồng nổi!

Tôi ngửa miệng:

- Ủa, chị ở đây mấy chục năm rồi, có phải mới chân ướt chân ráo qua Canada đâu mà than với chả thở, nghe hồng lọt lỗ tai chút nào!

Chị liếc tôi một cái:

- Tại vì tuyết đổ bất ngờ, trời chuyển lạnh đột ngột nên chị hồng trở tay kịp, chưa kịp lấy quần áo mùa đông ra, trong tủ còn đầy đồ mùa hè, mùa thu. Hồi nãy trước giờ đi lễ chị bới tung cái closet tìm đồ mặc cho phù hợp với mấy đôi giày boots, khăn quàng cổ nữa chứ! Thay ra thay vào, mất hơn nửa giờ đồng hồ, đồ đạc còn quăng đầy giường kia kia, hỏi sao hồng bực... tuyết!

- Ai biểu chị điệu chảy nước mắt chi? Cứ như em đây nè, tuyết có rơi bất cứ lúc nào, trời trở lạnh bất cứ lúc nào, em chỉ cần lấy ra cái quần jeans, thêm cái áo thun tay dài, rồi khoác cái jacket dày cộm, đôi bao tay, và bất cứ đôi boots nào trong tầm mắt là xong. Chẳng cần chọn lựa cho tiệp màu fashion, chỉ cần ấm thôi.

- Em nói y chang như ông xã chị vậy đó!

- Chứ sao! Em thấy mùa đông cũng có... điểm lợi, em mà cần chạy ra chợ hay đi đâu chớp nhoáng là khỏi cần thay đồ luôn á!

- Là em hồng... mặc đồ hả?

- Bậy nà, ý của em là cứ để nguyên si quần áo đang mặc ở nhà, rồi khoác chiếc jacket lên người, xỏ đôi boots là an toàn trên xa lộ.

- Trời! Em đúng là “cùng hội cùng thuyền” với ông xã chị. Có lần chị đang nấu phở, ngoài kia tuyết rơi mịt mù, chị nhớ ra thiếu chanh và hành ngò, bèn sai ông chạy đi mua. Ông đang nằm xem tivi với bộ pyjama liền ngồi dậy, trông thêm chiếc áo khoác, thậm chí hai đôi vớ lủng dưới chân ông cũng không “ke”, đút chun vô đôi giày, là xong. Chị la ông, bắt ông thay đồ cho lịch sự, ông nói ra ngoài đường mùa này ai thấy được quần áo bên trong của mình đâu chứ, cứ áo khoác giày boots, ai cũng như ai, còn lo đẹp xấu làm gì.

- Ảnh nói đúng đó chị! Nhiều lúc em ra đường ông xã em còn nhìn không ra em nữa kìa, vì em còn đội mũ len, đeo đồ che tai, khăn quàng cổ và khăn che miệng, chỉ lòi hai con mắt thôi á!

Vậy đó, những câu chuyện mùa đông xứ lạnh chỉ quanh quẩn vậy thôi. Năm nào cũng như năm nào, cũng những điều quen thuộc lặp đi lặp lại, nhắc tới nhắc lui với nhau, vừa có chuyện để ... tám, giết thời giờ và để có chút niềm vui nụ cười, xóa tan cái buồn cái băng giá của đất trời. Mà nỗi buồn đó có tên hân hoi nhe quý vị, đó là winter blues, mà tên chính thức là SAD (Seasonal Affective Disorder).

Mùa đông, ngày ngắn đêm dài, chúng ta đổi giờ vào tuần đầu tháng 11, lùi lại một giờ. Trời mau tối, ánh nắng yếu ớt, có khi cả ngày không thấy mặt mũi ông mặt trời, không gian u ám tĩnh mịch một màu xám bao la, khiến người ta dễ bị trầm cảm, nhất là những người cô đơn, tâm hồn yếu đuối. Các chuyên gia tâm lý vẫn nhắc nhở mọi người, nên có những hoạt động để tránh bị bệnh SAD. Đọc sách, xem phim, đi bộ ngoài trời hoặc trong nhà, nói chuyện với bạn bè người thân, tham gia winter sports như skating, skiing. Ai đang lẻ loi thì ráng tìm người... hẹn hò (dù là online, qua hết mùa đông thì... chia tay), tích cực hơn với sinh hoạt cộng đồng như chùa chiền nhà thờ. Ăn uống healthy điều độ, giữ gìn sức khỏe bằng cách mặc đồ ấm, và quan trọng như là giữ tinh thần vui vẻ lạc quan mỗi ngày, rồi thì mùa đông cũng sẽ qua như những mùa khác của cuộc đời này.

Cuối tuần rồi, chị Nở lại phone tôi:

- Loan ơi, giáo xứ mình có bác Lãnh mới qua đời, thứ Năm đi đọc kinh lễ phát tang và cầu nguyện nhe em.

- Dạ, em có đọc trên bản tin Giáo Xứ trên Facebook rồi chị.

Chị Nở thở dài:

- Dự báo thứ Năm tuyết rơi 20 cm đó cung, lái xe cẩn thận nhe. Sao “trời buồn người càng buồn cho mây nước thêm mênh mang” y như bài hát của Lam Phương vậy trời!

Tôi biết chị Nở thuộc loại “mong manh dễ vỡ” nên tôi phải chọc cho chị cười:

- Vậy chị đi shopping chưa nà?

Sở dĩ tôi hỏi như vậy, vì chị Nở từng nói với tôi rằng, hễ mỗi lần trong xứ có người qua đời, nhất là mất đột ngột, hoặc vì bệnh hiểm nghèo khi tuổi chưa già lắm thì chị liền đi shopping, chẳng phải vì chị... vui mừng hơn hờ trên nỗi đau của người khác, nhưng chính là để giải tỏa nỗi buồn, vì chị cảm nhận rõ ràng cuộc đời phù du, đời người thoáng qua như giấc mộng.

Chị đáp:

- Bác Lãnh qua đời ở tuổi 95 thì có lý do gì cho chị giận đời đâu cung! À mà thôi, vì trời mùa đông u ám quá, chắc chị cũng đi shopping, coi như là phương pháp phòng ngừa bệnh SAD.

- Ủa, em đồng ý. Chị đi liền đi, thấy tiệm nào có đồ sale thì nhớ nhắc em.

- Chị khác em chỗ đó. Chị thích là mua liền, “chờ sale chờ đến bao giờ”! Qua tuổi 60 sắp về hưu rồi, chị quan niệm phải tận hưởng tất cả trong khả năng của mình cho phép em ơi. Keo kiệt làm gì, hà tiện làm chi, nay mai tuổi già ập đến, bệnh này bệnh kia réo gọi, có muốn tung tăng mua sắm, thoải mái đi chơi đó đây cũng khó à nghen. Em hãy theo gương “chị điệu” của em nè, quần áo mặc đẹp, fashion, dù là đi ra đường đồ xăng, đi ra đầu xóm lấy thư, đi bỏ rác, dắt chó đi dạo trong khu phố, chị luôn ăn mặc tươi đẹp chỉnh tề, người ta nhìn thấy mình đẹp cũng làm họ yêu đời hơn, vui hơn, có phải? Chị có cái “bệnh” hễ mặc đồ xấu, đồ cũ là chị mất tự tin, rồi stressed, nên chị phải mặc đẹp, phải trang điểm, phải đeo nữ trang... để cảm thấy hạnh phúc!

Ôi, chị Nở say sưa nói liên tu bất tận, mấy lần tôi tính mở miệng chen ngang mà không có cơ hội. Tôi cũng thấy vui, đó là cách chị giảm stress, chị sẽ không than thở trách móc rầu rĩ với tuyết nữa. Có lẽ cái closet của nhà chị đã sẵn sàng một rừng áo quần đủ cho chị thay đổi suốt bốn tháng mùa đông, đủ kiểu dáng, đúng fashion như cái máu “điệu tới bên” của chị.

Cuối cùng, chị Nở cũng dừng nói, để... thở, và chuẩn bị cúp phone, tôi cũng kịp phát biểu:

- Dạ chị ơi, em sẽ nghe lời chị, theo gương chị, kể từ nay, em lấy hết các nhãn hột xoàn (già) ra đeo, mỗi ngày đeo một cái cho thiên hạ lé mắt chơi, cho mùa đông thêm... lấp lánh!

KIM LOAN

Edmonton, Đầu Đông 2022

MÙA ĐÔNG KHÔNG CÓ ANH

Mùa đông không có anh
Mây trời trôi hiu quạnh
Cây khô héo trên cành
Nằm im nghe gió lạnh.
Bước chân tôi bơ vơ
Khi buổi chiều dần xuống
Buồn tôi trên đường kia
Nào có ai hay biết?
Những ngày không có anh
Mùa đông sao dài thế?
Giọt sương khuya long lanh
Nói giùm tôi nỗi nhớ.
Lòng tôi như tuyết rơi
Trong những đêm đông lạnh
Đi tìm anh khắp nơi
Mang theo niềm hy vọng.
Lòng tôi như lá bay
Trên hè đường khô vắng

Chiếc lá khô hiem hoi
Đợi chờ anh tia nắng.
Để cho tôi nhớ lại
Một “Đêm Thánh Vô Cùng”
Ngôi giáo đường chờ đón
Anh về, đi lễ chung.
Rồi nửa đêm tan lễ
Hát “Bài Thánh Ca Buồn”
Tôi cùng anh bước nhẹ
Nghe hồn mình lên đên.
Có phải anh sẽ về?
Tình yêu tôi còn đó
Mùa đông dài lê thê
Sẽ không còn vô nghĩa.
Và tay anh che gió
Tuyết rơi khắp nẻo đường
Tôi khép tà áo nhỏ
Mùa đông chợt dễ thương.

KIM LOAN

“GÓP NHẶT KHỐI SƯƠNG”

Này đây “góp nhặt khối sương”
 Tình hoa kết lại thành hương trao đời
 Ta về nhìn lại cái Tôi
 Ngộ ra cái lý “Rụng rơi ngôn từ”
 Này rằng “thật”, này rằng “hư”
 Này là “vô ngã” này như “vô thường”
 Ngộ ra có một con đường :
 “Khổ mà không khổ” khối sương mờ mờ ...
 Ta về, chưa tỉnh con mơ
 Bao năm trần thế, hững hờ đã qua....
 Mai này vượt sóng Nại Hà
 Bên là “bể khổ” bên là “như lai” ?
Sao Khuê

“ĐÔNG BẢO GIÓ SƯƠNG”

Cho dù “Đông bão gió sương”
 Vì duyên gói ghém tình thương cho đời
 Nhìn sâu vào “Góc khuất Tôi”
 Mới hay thình thoảng “Ta với Tâm Từ”
 Chấn đời “Thật”, bởi thấy “Hư”
 Bám vào “Bản ngã” ngộ như lẽ thường
 Bờ mê trăm vạn nẻo đường
 Lối về “Bát Chánh” khối sương mịn mờ...
 Mà còn chưa chịu rời mơ
 Bao năm “Khổ hải” ở hồ lách qua...
 Bản khoãn lại vẫn nại hà
 Ai là “Quá khứ” - Ai là “Vị lai”?
Thanh Song Kim Phú

SÓNG

Sóng đến từ đâu, đi về đâu
 Gợn sóng có khi vỗ từ đâu
 Có khi gom lại thành lượn sóng
 Nhấp nhô lên xuống, sóng trời mau...
 Vừa mới nổi lên lại vờ tan
 Lại hòa sóng khác, lại xếp hàng
 Có khi ghé bến, khi xuôi, ngược
 Hỏi sóng nào đi tới cuối hang?
 Hỏi có sóng nào đến biển sâu
 Và gợn nào là sóng khơi đầu
 Có bao nhiêu sóng, không đếm xuể
 Cho dù đã cố đếm thật lâu!
 Những hôm lặng gió, sóng ở đâu
 Khi gió thổi to, sóng bạc đầu
 Mà sóng từ ai, ai sinh sóng
 Sóng đến từ đâu, rồi về đâu?
 Mây, mưa, nước, gió, sóng, hồ, biển

Thác, ghềnh, suối, lạch... trời biển biệt
 Sóng đến từ đâu, sóng về đâu
 Luân hồi của nước, thứ gì đầu?
 Mẹ gà với trứng, cái nào sau
 Hạt giống - cây to, cái khơi đầu
 Người sinh nhiều thế, từ đâu đến
 Khi chết đi rồi, người về đâu?
 Chẳng có đầu tiên, chẳng có sau
 Vòng tròn khép kín, chẳng nốt đầu
 Trùng trùng duyên khởi, soi vạn vật
 Chẳng đến từ đâu, chẳng về đâu...
 Thiên nhiên sinh thế là như thế
 Vũ trụ như là “as it is”
 Lão bệnh từ sinh là như thế.
 Tâm khổ theo nhau tạo thâm sâu!
Sao Khuê

“GÓP NHẶT KHỐI SƯƠNG”

Này đây “góp nhặt khối sương”
 Tình hoa kết lại thành hương trao đời
 Ta về nhìn lại cái Tôi
 Ngộ ra cái lý “Rụng rơi ngôn từ”
 Này rằng “thật”, này rằng “hư”
 Này là “vô ngã” này như “vô thường”
 Ngộ ra có một con đường :
 “Khổ mà không khổ” khối sương mờ mờ ...
 Ta về, chưa tỉnh con mơ
 Bao năm trần thế, hững hờ đã qua....
 Mai này vượt sóng Nại Hà
 Bên là “bể khổ” bên là “như lai” ?
Sao Khuê

“ĐÔNG BẢO GIÓ SƯƠNG”

Cho dù “Đông bão gió sương”
 Vì duyên gói ghém tình thương cho đời
 Nhìn sâu vào “Góc khuất Tôi”
 Mới hay thình thoảng “Ta với Tâm Từ”
 Chấn đời “Thật”, bởi thấy “Hư”
 Bám vào “Bản ngã” ngộ như lẽ thường
 Bờ mê trăm vạn nẻo đường
 Lối về “Bát Chánh” khối sương mịn mờ...
 Mà còn chưa chịu rời mơ
 Bao năm “Khổ hải” ở hồ lách qua...
 Bản khoãn lại vẫn nại hà
 Ai là “Quá khứ” - Ai là “Vị lai”?
Thanh Song Kim Phú

SÓNG

Sóng đến từ đâu, đi về đâu
 Gợn sóng có khi vỗ từ đâu
 Có khi gom lại thành lượn sóng
 Nhấp nhô lên xuống, sóng trời mau...
 Vừa mới nổi lên lại vờ tan
 Lại hòa sóng khác, lại xếp hàng
 Có khi ghé bến, khi xuôi, ngược
 Hỏi sóng nào đi tới cuối hang?
 Hỏi có sóng nào đến biển sâu
 Và gợn nào là sóng khơi đầu
 Có bao nhiêu sóng, không đếm xuể
 Cho dù đã cố đếm thật lâu!
 Những hôm lặng gió, sóng ở đâu
 Khi gió thổi to, sóng bạc đầu
 Mà sóng từ ai, ai sinh sóng
 Sóng đến từ đâu, rồi về đâu?
 Mây, mưa, nước, gió, sóng, hồ, biển

Thác, ghềnh, suối, lạch... trời biển biệt
 Sóng đến từ đâu, sóng về đâu
 Luân hồi của nước, thứ gì đầu?
 Mẹ gà với trứng, cái nào sau
 Hạt giống - cây to, cái khơi đầu
 Người sinh nhiều thế, từ đâu đến
 Khi chết đi rồi, người về đâu?
 Chẳng có đầu tiên, chẳng có sau
 Vòng tròn khép kín, chẳng nốt đầu
 Trùng trùng duyên khởi, soi vạn vật
 Chẳng đến từ đâu, chẳng về đâu...
 Thiên nhiên sinh thế là như thế
 Vũ trụ như là “as it is”
 Lão bệnh từ sinh là như thế.
 Tâm khổ theo nhau tạo thâm sâu!
Sao Khuê

NHỮNG TÂM LÒNG VÀNG

Sở hữu gia tài do thế hệ cha ông để lại, hoặc tự mình vươn lên bằng đôi tay và khối óc là

GOLDEN HEARTS

những điều may mắn mà không phải ai cũng gặp được. Nhưng xử dụng vốn liếng trời cho ấy cho đúng với lương tâm lại là một điều không dễ thực hiện. Bao nhiêu cạm bẫy vật chất, bao nhiêu cảnh đời trong phút chốc lại trắng tay.

Nếu những người ấy biết dùng sự may mắn để tạo phước đức cho đời này và các thế hệ con cháu, vừa giúp người, vừa giúp mình có một cuộc sống hữu ích, có lẽ cuộc đời sẽ có được bao nhiêu bông hoa. Và nơi cần sự giúp đỡ ấy nhất có lẽ là những nhà cứu người được những người có điều kiện và lòng thiện nguyện giúp người góp một bàn tay không nhỏ. Những mảnh đời không may phải mang bệnh tật, nếu không có những tấm lòng nhân ái thì sẽ ra sao?

Thời gian gần đây, gia đình tôi đã được tiếp cận và mang ơn những bàn tay ấy đến muôn đời.

Cầu xin Ông Trên gia hộ cho những Tấm Lòng Vàng ấy luôn gặp phước.

Ở xứ Cờ Hoa, những trái tim ấy đã rải tình thương đi cùng khắp - có những bệnh viện chữa bệnh nan y, bệnh nhân không phải trả bất kỳ một chi phí nào, mà đứng ra rất cao để trang trải bao nhiêu là điều kiện để có được những cuộc phẫu thuật, phòng ốc, nhân viên. Bệnh viện Nhi, nơi cháu tôi vừa mới chào đời, niềm vui chưa trọn thì qua kiểm tra được biết cháu mang căn bệnh rất hiếm ở các bé, khối u trên não, chỉ xảy ra 0,15% trường hợp.

Mới được nhìn thấy ánh sáng mặt trời chưa tới một tuần, bé đã phải trải qua phẫu thuật não.

Tin như sét đánh! Tại sao? Và tại sao lại là cháu yêu thương của tôi? Bé còn nhỏ quá, sức của bé có thể chịu đựng để vượt qua không? Các bác sĩ với lương tâm nghề

Possessing a fortune left by his forebears, or rising on his own with his skills, hands and brains is a blessing that not everyone can acquire. But using such bequeathal properly with a conscience is not an easy thing to do. How many pitfalls await because of materialism temptation? How many tragedies that upend one's life, and one's fortune is suddenly gone?

If such people know how to use their luck to create merit for their lives and their descendants by helping others and helping themselves to have a useful life, perhaps life will have the rich beauty of blossoming flowers. And who needs such help the most but places with people who save lives, sponsored by those ones with conditions and philanthropy, always around to contribute with a helping hand. Unfortunate lives are plagued everyday with disease; what will happen if there are no compassionate hearts?

Recently, my family has been approached by those with a compassionate heart, and will be grateful for them forever.

May God bless those Golden Hearts.

In the United States of America, those hearts have spread their love everywhere - there are hospitals that treat incurable diseases where patients do not have to pay any costs which can be extremely high for surgeries, rooms, and care from the staff.

Children's Hospital had informed us that my grandson who had just been born - while we were still full of joy - had a very rare disease in children, a tumor in the brain, which occurred in only 0.15% of cases.

Having only seen sunlight for no more than a week, the baby now had to undergo brain surgery.

A lightning strike! Why? Why my beloved grandchild? The baby is too small; can he endure

nghiệp thật đáng trân trọng vừa muốn cứu chữa bé, vừa muốn học hỏi thêm để đối phó với bao nhiêu căn bệnh nan y khác. Hàng ngày, họ đến phòng cháu và trước hôm phẫu thuật, khoảng 20 bác sĩ đến để kiểm tra mắt, tim, phổi. Mỗi vị chuyên môn về một ngành.

Cuộc phẫu thuật kéo dài 9,5 thay vì 6 giờ như dự định. Từng phút giây nặng nề trôi qua. Nhưng Trời xót thương chúng tôi đã gửi đến cho gia đình chúng tôi những vị có lương tâm và tay nghề rất cao nên mọi việc đã thành công.

Giờ đây bé đang hồi sức trong ít lâu, để rồi lại chịu hóa trị, xạ trị. Điều làm cho chúng tôi rất ấm lòng trong nỗi đau khôn cùng là ngoài sự giúp đỡ về viện phí của các nhà hảo tâm, còn có bao nhiêu cơ quan đoàn thể đến để giúp ba mẹ cháu làm đơn xin trợ giúp về y tế (Medicaid); trợ giúp về phương tiện đi lại (thẻ để đỗ xăng, những chi tiết nhỏ trong đời sống hàng ngày), những bữa ăn của bệnh viện cho mẹ cháu, và vô vàn ân cần chăm sóc của những bàn tay thiện nguyện.

Nỗi đau khi nhìn thấy bao nhiêu trẻ con nô đùa - tại sao cháu mình lại không được như chúng - cũng vơi đi phần nào khi nhận được tình cảm từ những trái tim yêu thương như thế.

Cám ơn xứ Trần Đây Tình Người
Cám ơn những Tấm Lòng Vàng
Xin ghi lòng tạc dạ những sự tận tâm của quý vị bác sĩ y tá, nhân viên của bệnh viện Children's Health, Dallas, Texas.
Xin đa tạ các Mạnh thường quân.

Và ngắm nghĩ về Đất Mẹ, nơi các đại gia xây mọi thứ bằng vàng, vung tiền không gớm tay thay vì giúp những bệnh nhân khỏi phải đau xót.

Mỗi bệnh nhân cho dù vào Cấp Cứu, cũng phải bì thư lớn nhỏ thì mới được chữa trị.

the surgery? And who came to the hospital but doctors with a conscience, wanting to save the baby, and wishing to learn more to deal with those incurable diseases. They came to his room every day and before the surgery 20 doctors or so came to check the eyes, heart, lungs. Each specialized in a medical field.

The surgery took 9.5 hours instead of 6 hours as planned. Every second passed, every second an eternity. But God has mercy. God sent us people with conscience and skills, so everything was successful.

Now the baby is recovering, then he will have to undergo chemotherapy and radiotherapy again. What warmed our hearts in our great pain is the help of our benefactors' hospital fees, and how many organizations have come to help the baby's parents apply for medical assistance (Medicaid), transportation assistance (passes for gas refills and all the small details of everyday life), hospital meals for the mother, and countless caring hands of volunteers.

It pains us to see so many children playing - why can't my grandchild be like them - still it is a relief when receiving love from such loving hearts.

A Thank-you to the Land Full of Love.
A Thank-you to those Golden Hearts.
A Thank-you for your dedication: doctors, nurses, and staff at *Children's Health, Dallas, Texas*.
A Thank-you to the sponsors.

And I think about Vietnam where the tycoons built everything with gold, throwing money around like trash. What if they could spare some gold to save the patient from pain like my grandchild?

In Vietnam, every patient, even if they go to the Emergency Room, must have an envelope, large or small, to bribe their way in for treatment.

Tình người của họ ở đâu?
Lương Y Như Từ Mẫu đâu rồi?
Lời thề Hippocrate tôi sẽ tránh mọi điều xấu
và bất công!

Chắc họ không cần biết đến lương tâm và
việc để lại phúc đức cho con cháu.

Đau đớn thay!

Thailanviet - Dallas- Thanksgiving season
2022

Where is humanity? Where is a *compassionate
doctor in the image of our sweet mother** ?
(*phrase for everyone working in hospitals in
VietNam). *The Hippocratic Oath: I will avoid all
evil and injustice.*

They probably don't need to know about their
conscience to bequeath virtues to their children
and grandchildren.

How painful is it!

English version by Phương Thúy

ĐĂNG ĐỐI LẬP... DÂN

Đua nhau diễn lăm tấn tuồng
Mũ, hia, áo, mào phô trương, thềm thuồng
Quê hương bão táp, sóng cuồng
Chúng nào hay biết cùng đường dân ta.

Toàn khỏe nhưng gấm rườm rà
Việt gian lại diễn! Lựa là khỏe ai?
Thụng thà áo, vải dài... dài...
Thương dân nuôi nắng một ngai lăm hè
Ý Nga, 26.11.2022

TỬ TẾ?

Khuyên người tử tế với nhau
Sao không thế, với nổi sàu thuyền nhân?

Không đề phòng giặc, phòng dân?
Tội chi tỵ nạn xương tan biển người?
Muốn thay căn cước chúng tôi
Khi chưa học hỏi tìm tòi sâu xa?

Lập trường chẳng phải Quốc Gia
Dạy khôn ai được bác kia, cháu Hồ?
Ý Nga, 26.11.2022

HÀO KHÍ CHỐNG CA NÔ
(Kính mến tặng tất cả đồng bào

CÒN MẤY?

Mi bị Việt gian nắm đầu
Bây giờ tóc còn mấy cọng?
Ý Nga, 27.11.2022

GÂY XÀO XÁO, KIẾM CƠM THỪA

Nịnh thần, bạn hữu khinh khi
Không “Thần” cũng nịnh, khom, quỳ, lách, len
Những phường tâng bốc đê hèn
Cả điều giả dối cũng khen ồn ào.

Lập trường nay đảo, mai chao
Gây xào xáo, sống nhờ vào cửa khao
Cơm thừa mứa, vốn nhờ xào,
Trộn, chiêm thập cẩm đủ màu đem khoe.

*

Người ưa nịnh, khoái ò e
Diễn tuồng hát bội đỏ lòe cả ra!
Ý Nga, 26.11.2022

ĐÔI GIÀY GIẤY ĐÓ

Cộng mang Giày Dép dưới chân
Giày nào không bản, đi đàng chẳng dơ?
Lưng lơ bị dẫm, đại khờ
Năm vùng cho đảng, ngây thơ vô cùng!

*

Tuyên dương: “*Đắc dụng lạ lưng!*”

trong bao nhiêu năm qua đã luôn luôn
có **những nỗ lực nhảy bển,**
quyết tâm đánh tan mọi mưu đồ trà trộn
vào Cộng Đồng Tỵ Nạn Hải Ngoại
của bọn năm vùng, do Việt Cộng tung ra hải
ngoại.)

*

Hét to, hét nhỏ suốt ngày
Đỉnh tai nhức óc, đổ bầy, hồng khoe
Vây mà cũng có người nghe?

*

Ca nô muốn bầy binh?
Có Cộng Đồng bố trận!

Một Cộng con nông nghênh?
Cả tập thể nổi giận!

*

Chỉ khí thế nữ nhi
Đủ để mi rước nhục!

Bất chấp tiếng thị phi?
Thì anh em tiếp sức!

Hạ sách của mua vui
Là gọi niềm đau khổ
Của biết bao nhiêu người
Đời sống đang yên ả!

Kẻ đi xem ca nô
Trước dàn chào chống đỡ
Có nghe được tiếng hô
Của người đứng ngoài gió?

Tiếng hét thật chững chạc:

“Hãy về đi! Về đi!

Đã đảo bọn bán Nước!

Hãy về đi! Về đi!”

Những ai đã bỏ về
Còn có chút suy nghĩ
Không đến nổi ngô nghê
Trước niềm đau đồng loại!

*

Anh em đừng buông tha
Những ô-năm-vùng đỏ
Hãy tự bảo vệ ta

Thảm nhung ham sắc đỏ: trùng máu tanh!

Ý Nga, 26.11.2022

HỘI KHÔNG PHỤC VỤ VIXI

Họa mất Nước kẻ gang tặc
Àu ơ ru: “*Chuyện bên kia?*
Bên này ăn chơi thoải mái
Hơi đâu lo chuyện bên kia!”

Bao hội viên ngồi dưới thấp
Hét vào tai bọn trên cao:

“*Ôm nhau nhảy đầm mãi kiếp?*
Trước sau hội cũng đổ nhào!
Nếu không quyết tâm quét sạch
Cộng ào vào sẽ nát tan
Vui chơi nhảy đầm, nhảy điếc
Câm, mù trước nỗi khổ dân?”

*

Chúng đưa người làm “*bà chúa*”
Cờ hồng bà múa gian ngoa,
Rồi cài “*ông trời*” thiên tả
Hội Vàng đầm... đỏ cả ra:

Tôi ngày tổ chức... dạ hội
Phòng họp trở thành phòng... trà
Gây quỹ: tiền chi **u tối**
Ưu tú từ thiện: đảng tà!

Chẳng cần liệt kê hiện tượng
Đoàn này, hội nọ chi li
Chỉ cần nhìn vào bản chất:
Việt gian phụng sự Vi Xi!

*

Tình trạng ngày càng tồi tệ
Chẳng ai sẵn sàng lắng nghe
Ban Chấp Hành đánh thái, phé
Họ hàng “*ông Tổng, bà Nghè*”!

Ý Nga, 26.11.2022

Nói lái: u tối/ ưu tú

Nhắc cháu con tinh táo!
Ý Nga, 26.11.2022

World Cup, Nhớ Mẹ

Mẹ Con -- Tranh Nguyễn Đức Tuấn Đạt

Mùa Giải Bóng Đá Quốc Tế, khi những người hâm mộ bóng đá rộn ràng bàn tán về những cặp giò vàng, về những đường banh đẹp, những cú đá long trời lở đất, lòng tôi bùi ngùi, xốn xang nhớ mùa Giải Bóng Đá Quốc Tế năm 2006 được tổ chức tại Đức. Đây là lần thứ hai, sau 32 năm, nước Đức được làm chủ nhà đón tiếp 31 đội bóng từ khắp nơi trên thế giới đến tranh chức vô địch. Hăng tôi đang làm, từ xếp lớn đến nhân viên quèn, ai cũng ghiền xem bóng đá, ngoại trừ tôi. Tuy vậy, tôi vẫn tham gia những cuộc chuyện trò sôi nổi về bóng đá, cùng đồng nghiệp hòa vào không khí vui tươi, tung bừng trong văn phòng.

Hai ngày trước lễ khai mạc FIFA World Cup 2006, Mẹ tôi đột ngột lìa đời vì bệnh sung phổi. Một sớm, một chiều, cuộc sống của tôi đứng sững lại. Nỗi mất mát quá lớn, tôi tưởng như không thể nào vượt qua. Tôi thắm thía bài thơ Mất Mẹ của thi sĩ Xuân Tâm Tôi biết tôi mất Mẹ/ Là mất cả bầu trời. Sau 10 ngày hoàn toàn tách biệt mọi sinh hoạt của công việc, tôi trở lại văn phòng, tiêu tụy, lạc lõng giữa những xôn xao của các đồng nghiệp về diễn tiến của mùa bóng đá. Tôi vẫn bàng hoàng, chưa thể tin mình đã mồ côi Mẹ. Tôi cố gắng tập trung tinh thần vào công việc, mong vui bớt nỗi buồn. Thế mà, có lúc đang đọc thư của khách hàng, tôi phải dừng, quay mặt vào tường, giấu đi những giọt nước mắt tràn mi. Giờ nghỉ trưa, tôi từ chối, không cùng đồng nghiệp xuống phòng ăn, ngại về mặt thất thần của mình làm hỏng không khí nhộn nhịp của người khác, mà đề tài nóng bỏng là bóng đá. Một sáng nọ, tôi đang chăm chú chuẩn bị tài liệu cho tổng kết tài chánh giữa năm, cô phụ tá của ông tổng giám đốc đến bên cạnh, reo to:

– Chúc mừng! Congratulations!

Như phản xạ, tôi nói cảm ơn, nhưng ngo ngoác, ngược nhìn cô, dò hỏi lý do của lời chúc. Cô vỗ nhẹ vai tôi:

– Em được trúng thưởng đấy. You win the prize.

Tôi ngạc nhiên, nghĩ thầm, đã lâu, mình đâu tham gia thi đua gì. Cô tươi tắn cắt nghĩa:

– Hăng mình mua bốn vé xem đá banh làm quà cho nhân viên. VIP package đấy nhé. Tất cả 200 nhân viên của văn phòng ở Đức được xổ số bí mật. Em là một trong bốn người được lô độc đắc: xem trận đấu giữa Á Căn Đình và Hòa Lan ở sân vận động Commerzbank Arena, được dự tiệc trước và sau trận đá banh. Có vé xe lửa hạng nhất đi từ München lên Frankfurt, hai đêm ở khách sạn. Và đương nhiên được nghỉ hai ngày để tận hưởng lô độc đắc...

Cô thư ký miên man kể. Nghĩ đến con tôi, mê đá banh từ hồi ở vườn trẻ, tôi hỏi khẽ:

– Em có thể tặng món quà này cho con em được chứ?

Cô lắc đầu:

– Không, quà này chỉ dành riêng cho nhân viên.

Tôi bối rối:

– Chị cho em suy nghĩ. Mai em trả lời nha.

Có lẽ cô thất vọng, vì thấy người trúng số mà liu xiù, chẳng chút mừng rỡ.

– Ô, nếu em bận, vé này sẽ được xổ số lại, cho một người may mắn khác. Thôi, thế này nhé, chị sẽ đi báo cho ba người kia. Độ một tiếng đồng hồ chị quay lại, em cho chị biết quyết định của em.

Tôi phân vân lắm. Ngay lúc này, tôi chỉ thấy buồn, thấy đau, chẳng thiết tha gì những sinh hoạt khác. Tôi gọi điện thoại cho Ba tôi. Ba bảo:

– Con nên đi chơi cho khuây khỏa.

Em gái tôi góp lời:

– Chị phải đi chơi. Đây là cơ hội hiếm có. Mạ phù hộ để chị được món quà đặc biệt đó. Mạ muốn chị bớt buồn.

Cô thư ký trao cho tôi gói quà: một ví da lớn đựng mấy loại vé, một mũ vải và một đồng hồ đeo tay với logo của FIFA World Cup 2006, cùng lời chúc:

– Lucky you! Have a good time.

Tôi máy mớ nói lời cảm ơn, lòng vẫn nặng trĩu u buồn. Ngồi trong xe lửa, ba người bạn đồng nghiệp tán gẫu rân rân, trầm trồ sự may mắn ngoài sức tưởng tượng. Họ lấy làm lạ vì vẻ im lìm, hồ hững của tôi. Để họ khỏi ái ngại, tôi giả lá:

– Tôi không rành lắm về bóng đá, nên không góp chuyện. Nhưng tôi vẫn lắng nghe các bạn bàn bạc đấy chứ.

Trước khi vào trận đấu, chúng tôi được đưa vào khu tiệc tùng của các khán giả danh dự, được xem các màn trình diễn văn nghệ của các đoàn ủng hộ Á Căn Đình và Hòa Lan. Khắp nơi rộn ràng tiếng nói cười, tiếng xập xình của đàn, trống. Yên chỗ, tôi nhìn quanh, chợt chú ý đến một người Đức, khuôn mặt rất quen, ngồi bàn bên cạnh. Rất nhanh, tôi nhận ra đấy là ông Otto Waalkes, một nhân vật nổi tiếng trên màn ảnh, truyền hình và rất được ưa chuộng ở Đức. Ông là người đa tài: diễn viên hài, nhạc sĩ, họa sĩ vẽ truyện tranh, đạo diễn... Những màn diễn của ông mang lại cho khán giả những chuỗi cười thoải mái. Ông dùng câu chuyện với người bên cạnh, nhìn tôi thân thiện và hỏi tôi có muốn chụp chung với ông tấm hình không, bằng lối nói Ottifant đặc biệt của ông. Pha chút ngạc nhiên, tôi nhoen miệng cười:

– Chào ông Otto. Rất hân hạnh được chụp hình với ông. Tôi biết ông, nhưng ông...

Ông cắt ngang:

– Không quan trọng! Chúng ta là bạn bè cả mà! Wir sind doch Freunde!

Ông đứng bên cạnh tôi, vui vẻ cầm tay tôi, bảo tôi nhìn vào máy chụp hình và nhắc đi, nhắc lại:

– Cười lên nhé. Bitte lächeln, bitte lächeln.

Tự lúc nào, tôi hòa mình vào không khí náo nhiệt của phòng tiệc, chuẩn bị ra sân chờ trận đấu bắt đầu. Tôi nắm tay hai người bên cạnh, đưa cao lên, lắc lư nhịp nhàng, ê a hát olé, olé, olé, olé... . Chắc hẳn Mẹ tôi đã sắp xếp sự tình cờ lý thú này, nhờ một danh hài của sân khấu Đức, gắn lại nụ cười trên môi con gái của Mẹ? Vào sân vận động, chúng tôi được chỗ ngồi rất tốt. Anh bạn đồng nghiệp khêu tay tôi, chỉ sang hàng ghế cách chúng tôi không xa:

– Coi kìa, Maradona đó. Còn đằng kia là các thành viên trong hoàng gia Hòa Lan.

Suốt trận đấu, tôi đã hoàn toàn bị cuốn hút theo không khí hồi hộp, náo động, cùng những khán giả trong sân vận động hò hét, vỗ tay. Trận đấu ấy, hai đội Á Căn Đình và Hòa Lan huề nhau. Chẳng trái banh nào lọt lưới. Tôi không nhớ có cầu thủ nào của hai đội đã vài lần đưa banh xém vào khung thành thủ môn hay chẳng. Tôi chỉ biết rằng, sau chuyến đi xem đá banh tại sân vận động, một đường banh vô hình đã lắc vai tôi, giúp tôi rũ bỏ bớt đau buồn. Tôi dần dà góp mặt với những sinh hoạt thường ngày.

Đứng trước bàn thờ, ngược nhìn Mẹ trong hình, ánh mắt Mẹ trĩu mền, tôi như được nghe lời Mẹ dặn dò: “Con nhớ giữ gìn sức khỏe. Đừng quá đau buồn mà đổ bệnh”. Mẹ như vậy đó, lúc nào cũng dang rộng vòng tay ấm áp, chu đáo chăm sóc cho gia đình.

Mùa Giải Bóng Đá Quốc Tế năm 2006, Mẹ rời xa dương thế. Nhưng mãi mãi, trên cao, với tràn đầy yêu thương, Mẹ luôn nhìn xuống, phù hộ, dẫn dắt cho bầy con được yên vui, an lành trong cuộc sống.

Hoàng Quân

(Tháng 11, 2022)

ÔI LÀ NHỚ!

*Ngày mưa trời âm u
Nhìn đâu cũng thấy nhớ.
Ban ngày vẫn tối mù
Chỉ muốn tìm giấc ngủ.*

*Nắng đẹp ngày hôm nay
Sao càng nhớ quá vậy?
Không chỉ nhớ ban ngày
Đêm dài càng thừa thãi!*

Á Nghi, 25.11.2022

VIỆT NAM

Quê hương là cả đất trời
Âu, Phi, Mỹ, Úc... cũng thời quê... ai!

Ý Nga, 24.11.2022

ÁC!

Cách cư xử đầy sân si phần nộ
Mà miệng mồm giả trá lời từ bi
Muru hại người, họ độc ác cách chi
Gây chia rẽ bằng những lời bản ý.

SAO EM CẮT TÓC?

*Anh không thể thốt thâm thê
Sao thương mãi mái tóc thê còn con?
Cắt “demi” kiểu “garçon”
Mùa hè mát mẻ, giận hờn làm chi?*

Á Nghi, 25.11.2022

Tóc kiểu “demi garçon”: tóc ngắn ngắn gần như con trai

KHÔNG ANH

*Chẳng anh ngắm lúc chải đầu
Chải chi cho rụng sợi sần ngón ngang?
Không anh vuốt tóc của nàng
Gội chi cho ướt một trang thơ buồn?*

Á Nghi, 25.11.2022

CHẠY ĐUA VỚI THỜI GIAN

Không muốn đối diện cô đơn
Suốt ngày cứ theo lớn vờn
Em nấn khoảng trống cho... tròn:
Người còn phải nuôi chí lớn!

Ý Nga, 24.11.2022

Ý Nga, 24.11.2022

HƯƠNG... LẠC

(Thương kính về những Thi Hữu Nhà Bình
trong đêm bàn về thơ đấu tranh tháng
11.2022.)

*

Túy ngữ ngắt ngưỡng nông nghênh
Miệng nhai giòn tan... **đậu phộng**
Nhân câu: "*Hương... lạc bộn mình*
Thánh thơ văn nhà chữ"

Bác tránh khỏi chốn lao xao,
Chú tìm được nơi vắng vẻ,
Ngọt bùi rong ruổi núi cao
Rừng sâu không ai nhớ tuổi.

Thơ ra bắt phải chuốc lời,
Trà vô ai khôn từ chén
Quên thời trai trẻ tả tôi
Tuổi già vẫn thơ nhân nhã.

Ý Nga, 24.11.2022

*Lạc = đậu phộng

MỞ MẮT

Hôm nay Má mở mắt ra
Cho con nhìn nét hiền hòa khi xưa
Con vui từ tối đến khuya
Thương ơi! Bệnh tật, Mẹ già của con.

Ý Nga, 24.11.2022

ĐÀM?

Nói năng không ái ngữ
Người nghe mệt ngắt ngư
Có chi mà đàm đạo
Với những người hiền từ?

Ý Nga, 24.11.2022

QUÀ BẤT NGỜ

(Thương về các em đã cùng dẫn thân giúp ích
quý cụ cao niên.)

*

Em khệ nệ khom lưng bụng thùng giấy
Đội gió mưa vào cửa, thấy mà thương
Chút thiết tha san sẻ thật bất thường
Bao nhiêu giấy, cô giúp gì cho xứng?

Em chững chạc; cô mừng, khen, tán thưởng
Không lạnh lùng, sống ích kỷ, dửng dưng
(Như những người cứ lưng lửng, ngập ngừng
Không muốn hướng lập trường Cùng Chia Sẻ).

In, phân loại: thầy trò làm gọn ghẽ
Chỉ một đêm tài liệu cả thùng khoe
Mai, bao người cùng được đọc, vui nê
Em hể hả, cô cũng cười hớn hở.

Ý Nga, 24.11.2022

ĐỪNG BUỒN NỮA EM!

Đời có nhiều bài học
Khó nhất: Hiểu Lòng Người
Tâm ta, ta chưa hiểu
Hiểu chi hết trường đời!

Em chưa hề hung dữ
Thì cứ sống y như
Ngày ngày ngồi điện bích
Với tâm từ thiên sư.

Hãy quên chuyện nhỏ nhặt
Sống giúp ích chung quanh
Niềm vui sẽ tìm đến
Mà chẳng ai tranh giành!

Ý Nga, 24.11.2022

THANK GIVING! LỄ TẠ ƠN!

TẠ ƠN Cha Mẹ sinh con
TẠ ƠN Thủy tổ giang sơn quê mình
TẠ ƠN Những bạn chí tình
TẠ ƠN Cô Bác, Thân sinh Ông Bà
TẠ ƠN Chính phủ Cờ Hoa
TẠ ƠN Bảo trợ, cho nhà, cho cơm.
TẠ ƠN Nhà giáo, Nông thôn.
TẠ ƠN Người biết bảo tồn quê hương
TẠ ƠN Chiến sĩ can trường
TẠ ƠN Con (của) Mẹ nêu gương đáp đền
TẠ ƠN Các Đấng Bề Trên
TẠ ƠN cuộc sống vuông tròn chung quanh
TẠ ƠN mầm sống màu xanh
TẠ ƠN không khí trong lành ban mai
TẠ ƠN Ta vẫn còn đây
TẠ ƠN sức khỏe tràn đầy, an vui.
TẠ ƠN Người mãi bên đời
TẠ ƠN nắng sớm, chiều rơi nhẹ nhàng
TẠ ƠN nhưng dạ xốn xang
Thổ dân bản xứ không màng ... Tạ ơn.
Ngày xưa tị nạn Pilgrims
Đói ăn, rét lạnh, héo tim đông về
Người Mỹ bản xứ cận kề
Mang thực phẩm giúp không hề “ta đây”!
Không nhờ bi, đậu, gà tây
Làm sao có được ngày này: TẠ ƠN !

Lê Thị Hoài Niệm

CẢM ƠN CUỘC ĐỜI

Sự biết ơn của chúng ta không phải chỉ được phô bày, trình diễn trong ngày lễ Thanksgiving mà phải được trân trọng, khắc ghi trong lòng, trong từng giây phút của đời sống chúng ta. Tuy nhiên vì những bận rộn trong đời sống hằng ngày, chúng ta hình như hơi quên lãng những người đã giúp ta vượt qua những khó khăn trong cuộc sống trong sự thương yêu và chia sẻ, dù rằng người ấy là bậc mẹ cha, thân bằng quyến thuộc, bạn bè thân hữu lâu năm hay vừa mới sơ giao. Chúng ta sống trong cõi đời này, lúc nào cũng cần có sức mạnh của “tự lực” và “tha lực” như cảnh nho trong mẫu chuyện nho nhỏ dưới đây:

Câu chuyện cây nho

Một cành nho mảnh mai lớn lên nhờ những dòng nước khoáng tinh khiết từ lòng đất. Nó thật trẻ trung, khỏe mạnh và đầy sức sống. Nó cảm thấy rất tự tin khi tất cả chỉ dựa vào chính bản thân nó.

Nhưng 1 ngày kia, bão lốc tràn về, gió thổi dữ dội, mưa không ngớt, cành nho bé nhỏ đã bị dập ngã. Nó rũ xuống, yếu ớt và đau đớn. Cành nho đã kiệt sức. Thật tội nghiệp! Bỗng nó nghe thấy tiếng gọi của 1 cành nho khác: "Hãy lại đây và nắm lấy tay tôi." Cành nho do dự trước đề nghị ấy. Từ trước đến giờ cành nho bé nhỏ đã quen tự mình giải quyết mọi khó khăn 1 mình. Nhưng lần này nó đã thật đuối sức... Nó ngược nhìn cành nho kia với vẻ e dè và hoài nghi. "Bạn đừng sợ bạn chỉ cần quán những sợi tua của bạn vào tôi là tôi có thể giúp bạn đứng thẳng trong mưa bão." Cành nho kia nói. Và cây nho bé nhỏ đã làm theo.

Gió vẫn dữ dội, mưa tầm tã và tuyết lạnh buốt ập về. Nhưng cành nho bé nhỏ không còn đơn độc, lẻ loi nữa mà nó đã cùng chịu đựng với những cành nho khác. Và mặc dù những cành nho bị gió thổi lắc lư, chúng vẫn tựa vào nhau như không sợ bất cứ điều gì.

Có những khó khăn chúng ta có thể vượt qua bằng chính sức lực của mình. Nhưng có những thử thách lớn mà chúng ta chỉ có thể vượt qua nhờ tình yêu thương, đồng lòng gắn bó và chia sẻ với nhau như những cành nho bé nhỏ kia.

(Nguồn: sưu tầm trên internet)

Đây là một bài học khuyên chúng ta phải biết dựa vào nhau mà sống và đừng quên sự giúp đỡ của những người đã giúp đỡ chúng ta, dù người ấy là người tầm thường bé nhỏ. Bạn có đồng ý với tôi chăng?

Tuy nhiên ở một khía cạnh khác, người làm ơn cũng cần quên đi những gì ta đã ra công giúp đỡ người khác theo tinh thần “thi ân bất cầu báo” mà người xưa đã dạy.

Khi chúng ta làm được một việc lành như giúp đỡ kẻ neo đơn, giúp đỡ kẻ nghèo khổ bệnh tật đáng thương, ta thấy vui trong lòng một ít. Đó chính là phần thưởng mà ta đã nhận được từ những việc thiện lành đó rồi, đừng mong mỗi sự đền ơn trả nghĩa nơi người vừa mới thọ ơn của ta. Người viết tin tưởng rằng: “Ngẩng đầu cao ba thước đã có thần linh” cho nên việc làm thiện ác, tốt xấu của chúng ta, xét về phương diện tâm linh đã có trời cao phán xét. Và riêng với lương tâm cá nhân chúng ta, bạn cũng sẽ thấy hạnh phúc, vui vẻ khi làm được việc thiện lành hoặc lo lắng sợ hãi khi làm nên chuyện xấu ác. Bạn có nghĩ như thế không?

Nhiều khi bạn không nhận được sự trả ơn của người mà bạn đã ra tay giúp đỡ mà bạn lại nhận được sự giúp đỡ của người xa lạ khác trong những trường hợp hay hoàn cảnh khác khi bạn cần sự giúp đỡ. Bạn đã có kinh nghiệm này hay chưa? Chắc chắn là phải có rồi ít nhất là một lần trong cuộc đời của bạn cũng như của tôi.

Chúng ta bây giờ đã không còn trẻ nữa, chúng ta chắc hẳn đã biết giá trị của sự cho và sự nhận cho nên:

Đến một lúc, chúng ta cảm nhận được niềm vui khi lòng mình rộng mở và tim mình thấp sáng lên niềm tin yêu vào cuộc sống.

Hoặc là:

Đến một lúc, chúng ta chợt thấy quy luật sâu xa nhất của hạnh phúc không chỉ là đón nhận mà còn là cho đi.

Xin mời Bạn đọc bài thơ Cảm Ôn của Thầy Thích Tánh Tuệ dưới đây. Kính tri ân Thầy Thích Tánh Tuệ.

Cảm Ôn

Cảm ơn những tháng mùa Đông
Biết ngày xuân đến ấm nồng ban mai
Cảm ơn thất bại, đắng cay
Để cười mãn nguyện hôm nay công thành
Cảm ơn.. từ chối, đoạn đành
Để ta dần bước thực hành, trải qua..
Cảm ơn lời lẽ xót xa
Từ nay biết sẽ thốt ra những gì.

Cảm ơn "tiếng bác, tiếng chi"
Hiểu lòng nhân thế, chẳng vì bận tâm.
Cảm ơn ngày đó lạc lầm
Mà nay tránh khỏi hố hầm đọa sa,
Cảm ơn hạnh phúc nở hoa
Ngãm thời gian khó bao là chất chiu..
Cảm ơn đau khổ, cô liêu
Khiến ta lắng lại học nhiều điều hay.

Cảm ơn cuộc sống cuồng quay
Để trân quý một phút giây yên bình.
Cảm ơn ai đã vô tình
Ngộ ra cảm giác khi mình vong ân.
Cảm ơn kẻ oán, người thân
Cho ta thành tựu chữ Nhân, chữ Hòa.

Cảm ơn Đạo lý Phật đà
Giữa đời thuận nghịch vẫn là thông dong.
Cảm ơn trời đất mệnh mông..
Ôi! sao nói trọn tiếng lòng "Cảm Ôn!"

Như Nhiên Thích Tánh Tuệ

Người viết cũng rất tâm đắc hai câu thơ của nhà thơ Kahlil Gibran trong tập thơ Nhà tiên tri (The Prophet).

**Cám Ôn Đồi Mỗi Sớm Mai Thức Dậy
Ta Có Thêm Ngày Mới Để Yêu Thương**

(Wake at dawn with winged heart and give thanks for another day of loving – thơ Kahlil Gibran)

Chúng ta cũng cần

CẢM ƠN CUỘC ĐỜI

1. Nếu hàng ngày bạn vẫn phải nấu cơm, rửa bát, điều đó chứng tỏ bạn vẫn CÓ CƠM ĐỂ ĂN
2. Nếu bạn phải thông công, sửa điện, điều đó chứng tỏ bạn vẫn đang có một NGÔI NHÀ ĐỂ Ở
3. Nếu đôi khi con bạn làm cho bạn khó chịu, cháu bạn làm bạn mệt mỏi, điều đó chứng tỏ bạn đang CÓ MỘT GIA ĐÌNH
4. Nếu bạn vẫn phải tốn tiền chi phí xăng xe, điều đó chứng tỏ bạn vẫn ĐỦ SỨC KHỎE THÂN THỂ để lái xe
5. Nếu ai đó khen, chê, nói xấu bạn vì lướt web, chơi phây, thơ, ca, hò vè trên mạng, điều đó chứng tỏ bạn vẫn ĐỦ SỨC KHỎE TINH THẦN
6. Nếu bạn vẫn phải quét sạch lá rụng đầy sân, đầy đường hàng ngày, điều đó chứng tỏ bạn CHƯA PHẢI NĂM MỘT CHỖ
7. Nếu nửa kia của bạn cự cãi bất đồng với bạn, điều đó chứng tỏ bạn vẫn CÒN ĐỦ CẢ ĐÔI
8. Và nếu sáng sớm chuông báo thức làm bạn vội vàng bật dậy đập chuông, điều đó chứng tỏ bạn VẪN CÒN SỐNG để bước vào tu luyện khí công ngày mới!

Đừng kêu ca phàn nàn vì những điều khó chịu. **HÃY CẢM ƠN CUỘC ĐỜI** đã cho mình tất cả mọi thứ. (ST: Suy ngẫm)

Cũng nhân Ngày Lễ Tạ Ơn, người viết xin chân thành cảm ơn ban điều hành ORTB, quý độc giả mục MCTN, quý thân hữu cõi thật, cõi ảo đã chia sẻ vui buồn với người viết khi vào đọc những lời tâm tình của người viết trong mục Một Cõi Thiên Nhân này. Nếu không được sự ưu ái giúp đỡ, khích lệ, ủng hộ của quý vị, thì người viết sẽ không có phúc duyên thực hiện được tâm ý đem một chút niềm vui nho nhỏ đến cho người, cho mình trong chốn bụi hồng lao xao này. Xin đa tạ lòng thương yêu, quý mến của quý vị đã dành cho người viết.

Happy Thanksgiving

Xin chúc quý bạn có nhiều sức khỏe, thân tâm an lạc, sống vui từng ngày trong hiện tại với duyên nghiệp của mình nhé.

Người giữ vườn Một Cõi Thiên Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới internet, qua điện thư bạn gửi-MCTN 639-ORTB 1068-112322022)

CHÚC MỪNG LỄ TẠ ƠN HOA KỲ

Hoa Kỳ **MỪNG LỄ TẠ ƠN**
THANKSGIVING tiệc to hơn lễ thường
Chúc toàn **HIỆP CHỨNG QUỐC** thương
Nhà nhà hạnh phúc miên trường niềm vui
Dù ai đi ngược về xuôi
Phải dừng chân bước hồi lui gia đình
Ngoài trời nhạc gió hoà vang
Trong nhà bếp núc ngút ngàn thức ăn
Cổ bàn khách khứa lãng xãng
Gà Tây, bí đỏ, đèn giăng, đón chào
Pumpkin Pie, đậu, bắp, dâu
Cranberry, sốt thâm màu, rượu nho
Ta cùng nâng chén, hô to:
CẢM ƠN NƯỚC MỸ! CẦU CHO TRƯỜNG TÒN!
TỰ DO ĐỘC LẬP LUÔN LUÔN
VÌ DÂN HIỆP CHỨNG CỘI NGUỒN NĂM CHÂU!

Phương Hoa

Cô Gái Việt

Nguyễn Thị Thảo

Đây các "Cô Gái Việt" của tôi
 Những người phụ nữ thật tuyệt vời
 Thân cò một thuở bao lận đận
 Vì chồng nước mắt chẳng hề rơi.

Bỏ hết gấm nhung thuở an bình
 Bỏ cả bảng đèn với học sinh
 Chợ trời lặn lộn thân vợ lính
 Chèo chống nuôi con quên thân mình.

Tần tiện chất chiu đi thăm chồng
 Thịt, khô, gạo, muối phải gánh gồng
 Nhịn ăn, đói là nhưng không ngại
 Thân gái dậm trường nghiệt ngã không?

Giữa sóng trùng dương biển thét gào
 Ôm con run rẩy giữa ba đào
 Tự do đôi lấy bằng sinh mạng
 Chắp tay cầu nguyện giữa ngàn sao.

45 năm thắm thoát đã qua đi
 Thời gian cướp mất tuổi xuân thì
 Vui buồn gác lại thành dĩ vãng
 Tóc đã bạc rồi, nhuộm khó chi.

Quê người vẫn nhớ quê hương xa
 Nơi đây đất khách cũng là nhà
 Lá cờ tổ quốc giờ dựng lại
 Dạy con lịch sử tổ tiên ta.

Nhị Trưng tuốt kiếm giữ giang san
 Đuổi quân Tô Định phải tan hàng
 Bàn tay cầm viết ta tiếp bước
 Bài thơ yêu nước vẫn hiên ngang.

Quyết giữ cho đời vẫn đẹp xinh
 Đem chút văn, thơ gửi tâm tình
 Mặc áo xanh màu "Cô Gái Việt."
 Nụ cười nhân hậu vẫn nguyên trinh.

Mùa Thu Và Cây Ngô Đồng

Ở Portland, Oregon không có lá cây ngô đồng rơi rụng như trong hai câu thơ nổi tiếng:

Ngô đồng nhất diệp lạc

Thiên hạ cộng tri thu.

Tạm dịch là: “Một chiếc lá ngô đồng rụng, ai cũng biết thu sang”

Thật tình người viết cũng chẳng biết cây ngô đồng ra sao mà chỉ biết qua thơ văn khi đi tìm tài

liệu viết bài. Xin chia sẻ một trích đoạn về cây ngô đồng mà người viết sưu tầm được đem về đây cùng đọc với Bạn để mở mang kiến thức nhé.

“Cổ thi Trung Hoa thường đề cập đến một loại cây quý phái, có hoa thuộc loại “vương giả chi hoa”, đó là cây Ngô Đồng qua câu cổ thi:

Ngô Đồng nhất diệp lạc

Thiên hạ cộng tri thu

Trong văn chương VN, nhà thơ Bích Khê có hai câu thơ thật đẹp về cây này:

Ô hay, buồn vương cây ngô đồng

Vàng rơi! Vàng rơi! Thu mệnh mông.

(“Tỳ Bà” - Bích Khê)

Thú thật người viết cũng đã cố công tìm kiếm tài liệu về cây ngô đồng để đem về đây chia sẻ với quý bạn, nhưng tôi chỉ thấy được hình ảnh hoa ngô đồng trên website www.flickr.com mà thôi.

Hôm nay được duyên may tốt đẹp, người viết tìm được tài liệu về cây ngô đồng dưới đây.

Người viết xin được trích trong tài liệu này một vài chi tiết hay lạ để chia sẻ với các bạn nhé.

Mùa Hoa Ngô Đồng Xứ Huế

... “Ở Huế xưa kia, ngô đồng chỉ được trồng ở chôn vương giả. Sách Đại Nam Nhất Thống Chí còn ghi lại: “Các tỉnh ven núi đều có. Đời Minh Mạng được đưa từ Quảng Đông đem về, trồng ở hai bên góc điện Cần Chánh. Lại sai biên binh đem lá lên các núi để tìm khắp. Tìm được, đem trồng ở các góc điện.” Cầm lá lên núi tìm cây ngô đồng về xuôi, khác nào mang cây ngô đồng trong huyền sử, trong thi ca về trồng trên đất Thần Kinh.

Theo truyền thuyết, thuở xưa vua Phục Hy tình cờ trông thấy có năm sắc sao rơi xuống cụm ngô đồng và chim phượng hoàng đến đó đậu. Nhà vua biết phụng là chúa của các loài chim, do vậy cây ngô đồng này hấp thụ tinh hoa của trời đất, là một gỗ linh có thể chế được đồ nhã khí được.

Liền cho người hạ cây, cắt làm ba đoạn để phân tam tài (thiên-địa-nhân). Đoạn ngọn, tiếng quá trong và nhẹ, đoạn gốc tiếng đục và nặng, chỉ có đoạn giữa tiếng vừa trong vừa đục, có thể dùng được. Nhà vua cho ngâm đoạn giữa thân cây vào dòng nước, đúng bảy mươi hai ngày đêm, vớt lên phơi trong mát cho thật khô. Chọn ngày tốt, gọi người thợ khéo Lưu Tử Kỳ chế làm nhạc khí, bắt chước nhạc Cung Dao Trì, đặt tên là Dao cầm. Đàn lên, có thể làm hổ nghe nín kêu, vượn nghe nín hót...(theo truyện tích Bá Nha & Tử Kỳ).

Cũng do xuất phát từ một huyền thoại "vương giả" như vậy nên cây ngô đồng xưa kia chỉ trồng những nơi quyền quý thiêng liêng, đó là trong Hoàng thành và ở các lăng vua nhà Nguyễn. Thậm chí, cây ngô đồng quý đến nỗi vua Minh Mạng cho khắc hình lên Đu đỉnh của Cửu Đỉnh.

Hoa ngô đồng như một tấm màn hoa, sắc hồng phấn chen lẫn tím phớt nhạt, nhìn giống đuôi chim phượng hoàng nhảy múa khoe sắc kiêu diễm. Chiêm ngưỡng hoa ngô đồng đẹp nhất chính là lúc nắng âm. Cánh hoa uốn cong và chụm lại như lồng đèn. Hoa nhỏ, thường mọc thành từng chùm. Phân biệt tuổi đời của ngô đồng bằng cách quan sát số lượng lá trên cây. Ngô đồng còn non lúc ra hoa có chen lẫn lá. Ngô đồng già thì không, cả cây trút hết lá để dồn sức cho những "tấm áo hoa" đẹp đến mê hoặc.

Theo nhà nghiên cứu Đỗ Xuân Cẩm, cây ngô đồng Huế thuộc chi Firmiana, là một thứ biến chủng (variety) của loài ngô đồng, có điểm nổi bật là hoa đục tạo thành chùm hoa hơi khác, toàn bộ trục hoa tự và đài hoa đều được phủ đầy lông màu tím. Do vậy khi hoa nở rộ, cả cây nhuộm một màu hồng tím giống cây anh đào, trông rất đẹp. Ở những cây đã thành thực sinh học, hoa nở rộ sau khi cây đã rụng lá toàn phần, do vậy toàn cây chỉ có hoa. Khác hẳn cây ngô đồng vẫn mọc ở phía bắc Việt Nam và miền nam Trung Quốc, có hoa vàng và trắng vàng.

Lá ngô đồng có hình trái tim hay giọt lệ - những trái tim biết bay, những giọt lệ xoay xoay trong buổi chiều đầy gió khiến ai bắt gặp đều không khỏi thấy lòng băng khuâng. Lá vàng mấy tháng liền rồi rụng hẳn vào cuối mùa đông. Sang xuân cây mới nở hoa, từ xa nhìn lại là cả một vòm sáng thanh tao giữa đất trời, như làn mây tím trùm lên thành phố. Những buổi sáng ban mai khi sương còn ướt lá, hoa ngô đồng càng thêm huyền ảo, lung linh.

Ngô Đồng thực sự lộng lẫy và sang trọng vào thời kỳ đơm hoa. Lúc đó, Ngô Đồng trút hết lá rồi phô kết những chùm hoa nhỏ nhỏ, dày đặc trên cành, từ màu tím nhạt rồi dần ửng hoa cà. Từ xa, đứng ngắm thấy cả một vòm hoa làm sáng đẹp không gian. Cũng chính vì vậy nên nếu ngô đồng trồng riêng trên một con đường thì tuy sẽ rất đẹp lúc ra hoa nhưng sẽ không đủ bóng để che mát cho người ở xứ sở nắng nóng này. Sẽ đẹp hơn nếu ngô đồng được trồng xen kẽ, tô điểm các chùa chiền, các cung điện trong thành nội, những công viên trong thành phố.

(Nguồn:dophuongthanh.blogspot.com -Mùa Hoa Ngô Đồng xứ Huế - Nguyễn Văn Liêm - Đại Dương)

Thế là hôm nay chúng ta đã được mở mang kiến thức về những điều hay lạ của mùa thu, đặc biệt là cây ngô đồng. Bạn có vui không?

Người viết cũng đôi lần băng khuâng nhớ kỷ niệm xưa, hình ảnh cũ mỗi lần nhìn chiếc lá thu rơi:

Mùa Thu

có buồn không nhỉ?

*Mùa Thu đến với lá vàng đầy ngõ
 Với sương lam mờ đỉnh núi xa xa
 Với mưa buồn như nước mắt nhạt nhòa
 Với kỷ niệm của ngày xưa thân ái!*

*Bạn đã sống vui buồn thời con gái
 Thuở học trò áo trắng tuổi thơ sinh
 Ôi mộng mơ! Ôi tuyệt đẹp! Diễm tình!
 Yêu sách vở, yêu chàng trai oai dũng*

*Bài thơ nhỏ, lời tỏ tình đại vụng
 Dấu vào trang sách nhỏ lên trao nhau
 Gặp mặt nhau, nhưng nào dám hỏi chào
 Nhưng len lén nhìn nhau cười nhè nhẹ!*

*Trao vội vã thư tình, người nói khẽ :
 “Em đẹp như nàng công chúa ngày xưa
 Nhớ em nhiều, bao thương mến cho vừa
 Anh yêu lắm em môi hồng má đỏ!”*

*Rồi pháo cưới reo vui ngoài đầu ngõ
 Nhưng cô dâu không phải bé ngày xưa!
 Chuyện đổi thay làm sao biết mà giữa
 Tình đầu đẹp, không duyên, đành dang dở!*

*Như chiếc lá mùa Thu khi trở gió
 Phải lìa cành rơi nhẹ xuống vườn thôi
 Chuyện tình yêu không duyên nợ kết đôi
 Thì đôi ngả đôi ta là thế đó!*

*Hôm nay ngắm lá rơi ngoài sân nhỏ
 Nhớ ngày xưa, nhìn lá rụng vô tư
 Bây giờ đây nhìn lá rụng từ từ
 Ngẩn ngơ hỏi: Mùa Thu buồn không nhỉ?*

Sương Lam

(Trích trong Tuyển Tập Thơ Hoa Nắng-Phụ Nữ Việt)

Linh Thủy

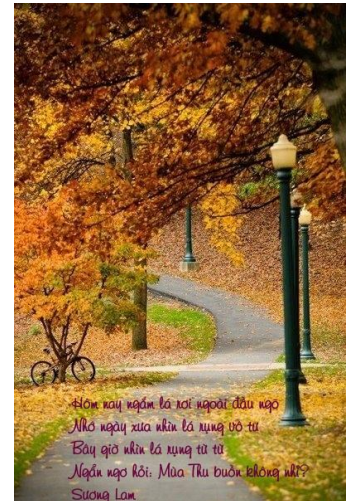
Mời xem youtube "Mùa Thu Có Buồn Không Nhỉ -thơ Suong Lam -Thu Vàng -Cung Tiến -Vĩnh Lạc Piano -TNP BP.mp4 - YouTube.flv" on YouTube
<https://youtu.be/OxxFv8sIACg>

Tuy nhiên cuộc đời trần thế có những vui buồn lẫn lộn. Bên cạnh nỗi buồn man mác “Tôi buồn không hiểu vì sao tôi buồn” này, người viết cũng có những niềm vui, nụ cười khi được sống những phút giây thương yêu, thân ái bên cạnh người thân gia đình, với bạn bè thân hữu khi mùa thu đến vì “em đã được sinh ra đời” trong cảnh đẹp mùa thu. Tôi đã nhận được những món quà tình cảm, những lời chúc thân thương của người thân trong gia đình, của những bạn bè trong “cõi thật” cũng như trong “cõi ảo”, của những độc giả yêu mến thơ văn SL trên ORTB, trên các diễn đàn mà tôi góp mặt góp lời. Tất cả đã nói lên tình cảm thân mến trao cho nhau. Xin cảm ơn tất cả những cảm tình thương yêu của quý vị đã dành cho người viết khiến cho tôi cảm thấy yêu đời, yêu người thêm lên. Thế mới biết con người không phải chỉ sống bằng bánh mì, cơm gạo, cho no bụng mà cũng cần được vun xới thêm bằng tình cảm thương yêu cho no tim nữa đấy! “Smile”

Xin chúc quý bạn có nhiều sức khỏe, thân tâm an lạc, sống vui từng ngày trong hiện tại với duyên nghiệp của mình nhé.

Người giữ vườn Một Cõi Thiên Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới internet, qua điện thư bạn gửi-MCTN 638-ORTB 1067-11162022)

HAI BÀ BÁN GÀ

Mỗi khi ông đi qua bà đi lại là Thịnh mời chào đôn đả trong tiếng chợ búa huyên náo:

- Mua gà không bác ơi, chị ơi, anh ơi...

Thịnh cứ nhìn mặt đặt tên mà gọi, cô bác đi chợ đã dừng chân ngồi xuống bên lồng gà của Thịnh lựa chọn mua mua bán bán. Nghe giọng miền Trung của nó rao hàng bà Cam ngứa cả tai, bên này bà Cam cũng gân cổ lên réo mời:

- Gà ngon đây... bảo đảm giá cả rẻ hơn những hàng gà khác đây.

Có bà nội trợ ghé lồng gà bà Cam xem không vừa ý bèn sang bên “con đó” mua làm bà Cam tức bà khách thì ít mà... hận con Thịnh thì nhiều. Xưa nay bà Cam bán gà ở chợ An Đông nổi tiếng.

Khó có ai... thoát khỏi tay bà một khi đã xà vào hỏi mua là phải mua xong mới đi khỏi được.

Nay có những khách quen đã... né mặt bà. Họ đến thẳng hàng con Thịnh mua bán lẻ làng mau chóng hơn, vừa ý hơn. Rõ ràng là con Thịnh đã cướp khách hàng của bà.

Hôm anh quản lý chợ dắt con nhỏ này đến ngồi cạnh chỗ bà Cam, Thịnh đội nón lá xùm xụp và mặc áo ngắn trong áo dài tay ngoài che nắng, trông luộm thuộm đã mất cảm tình. Thịnh xê dịch ba cái lồng gà to tìm chỗ đặt cho gọn gàng không xâm lấn sang chỗ bên cạnh. Bà đã liếc xéo và chỉ muốn Thịnh nhích sang phần đất của bà là bà sẽ sinh sự chửi té tát cho nó biết tay. Bà Cam thêm một đối thủ cạnh tranh buôn bán từ đây.

Chợ An Đông không chỉ mình bà Cam bán gà nhưng xưa nay mức độ bán hàng của bà vẫn khảm khá đều đặn, từ khi có con Thịnh từ xó xỉnh miền Trung nào đến đây thì lợi tức của bà kém hẳn, vì Thịnh ngồi ngay bên cạnh, lời chào mời lạnh lạnh và ngọt ngào chiều khách bảo sao khách chẳng mua gà của nó. Con Thịnh tuổi đáng con cái bà, kinh nghiệm ở đâu ra mà buôn bán giỏi thế. Bà ghét con Thịnh, ghét cả cái tên như con trai của nó. Cầu cho nó ế chồng tàn đời. Bà Cam rửa thề.

...

Tuấn đi xe đạp mang chiếc lồng gà nhỏ trong có mấy con gà ra chợ cho mẹ. Bà Cam không có đó, Thịnh thấy Tuấn đứng lóng ngóng liền nhanh nhẩu nói:

- Bà Cam đi tiểu đằng kia rồi, chốc bà quay lại.

Tuấn lễ phép:

- Chị cho em gửi mẹ em 3 con gà này, nói của bác Sính chung cư là mẹ em hiểu.

- Xời ơi... sao anh ăn nói lịch sự quá vậy. Chẳng bù...

Thịnh định nói “chẳng bù cho mẹ anh chua ngoa lắm cơ” nhưng vội dừng lại kịp thời. Tuấn quay đầu xe đạp:

- Cám ơn chị. Em về..

Bà Cam lù lù đi tới:

- Tuấn hả con. Chị... chị... em... em... gì... Con nhỏ này thua con 1 tuổi.

Tuấn giao gà cho mẹ xong đạp xe về ngay không biết “cô em” bán gà thua 1 tuổi đang tùm tùm cười nhìn theo.

Hôm qua bà Sính ở cùng chung cư Ngô Gia Tự than thở với bà Cam mấy con gà nhà nuôi có vẻ... lờ đờ, bà Sính đã nhét tỏi cho gà ăn, tỉnh lại, hôm nay nhờ bà Cam mang ra chợ bán tống táng giùm được đồng nào hay đồng ấy nên bây giờ Tuấn phải mang gà ra chợ cho mẹ. Vụ này khá béo bở, kiếm lời ngon lành, bà Cam vừa mồm mép vừa chèo kéo mọi cách sẽ bán được mấy con gà sắp rù này.

***

Bà Cam nghi chợ hai ngày vì bị cấm, nằm nhà bà lo cho mình thì ít mà lo cho mấy con gà nhốt trong lồng nuôi trong nhà sẽ xuống cân, mất giá thì nhiều. Thịnh hỏi thăm ai đó nên đã biết địa chỉ nhà bà.

Thấy “địch thủ” đến thăm bà Cam ngạc nhiên và... nghi ngờ cảnh giác hay là nó đến xem mình ốm đau thế nào, sắp... chết chưa để nó ăn mừng? Nhưng bà cảm động quá khi thấy Thịnh mang túi quà tới và ân cần hỏi han. Hôm nay Thịnh ăn mặc đẹp, trông xinh đẹp hẳn ra, Tuấn không nhận ra “chị” bán gà đầu đội nón lá lụp xụp ngoài chợ hôm nọ nữa và chàng cũng cảm động không thua gì mẹ. Thịnh còn biết nhà bà Cam chỉ có một mẹ một con trai, nên nàng đã mua đồ tới đây lạng xăng nấu bồi dưỡng cho bà Cam. Nồi cháo thịt bò kiểu miền Trung ăn thật ngon miệng, bà Cam phục tài con này nấu ăn ngon. Trước khi ra về Thịnh còn đề nghị mang mấy lồng gà của bà ra chợ bán giùm, chứ để ở nhà tốn thóc gạo lỗ vốn.

Bà Cam biết gia cảnh còn nhỏ miền Trung này thật đáng thương và đáng nể, em trai thi đậu đại học nhưng cha mẹ không có tiền cho con vào Sài Gòn học hành. Thịnh đã trải qua nỗi buồn này, học xong trung học Thịnh không dám mơ gì hơn vì biết nhà mình nghèo, nên hiểu em, thương em, quyết cùng em vào Sài Gòn, Thịnh kiếm đủ thứ nghề làm ăn buôn bán dù cực nhọc để nuôi em ăn học, khi xin được một chỗ bán gà trong chợ An Đông thì Thịnh đã kiếm tiền ổn định hơn và mỗi ngày mỗi đông khách, khảm khá thêm vì mua bán ngay thẳng, thật thà.

Bà Cam cũng là người xông pha từ trong nhà ra ngoài ngõ, bà đã ra chợ An Đông buôn bán kiếm thêm tiền lo cho gia đình. Chồng bà là nhà giáo, sau 1975 được lưu dụng, lương ba cọc ba đồng hiền lành an phận. Thời buổi bao cấp cuộc sống khó khăn nhưng bữa cơm nhà bà vẫn là cơm gạo trắng có tôm cá thịt thà đầy đủ. Ông qua đời khi thằng Tuấn vừa đậu vào Đại học Sư phạm. Hai tâm hồn đồng điệu gặp nhau thông cảm nhau hơn bao giờ, bà Cam và Thịnh không còn kèn cựa nhau ngoài chợ nữa mà trái lại Thịnh hay qua lại nhà bà Cam như chỗ thân tình. Bà Cam tình ý biết Thịnh thích Tuấn và Tuấn cũng thích Thịnh. Hai đứa đã yêu nhau nên khi Tuấn đòi lấy vợ, lấy Thịnh, thì bà Cam không ngạc nhiên. Nay mai Tuấn ra trường là thầy giáo cũng hiền lành an phận như bố, Tuấn cần có một người vợ lanh lợi giỏi giang bên cạnh như chồng bà đã có bà. Không ai khác ngoài Thịnh đủ tiêu chuẩn cho bà kén chọn để nên duyên với con trai bà. Thịnh tài giỏi tay trắng từ miền Trung nghèo khổ tha phương vào Sài Gòn nuôi em ăn học và có ít vốn liếng trong tay.

Lấy chồng, nhờ mẹ chồng giúp thêm vốn, Thịnh đã sang được một sạp vải trong chợ An Đông, nàng ngồi chảnh chợ bên đồng vải đủ màu sắc thơm tho không còn là con nhỏ bán gà phơi mặt ngồi ngoài chợ bên mấy lồng gà nhếch nhác nữa.

***

Với tài sản của nhà chồng và của nàng, Thịnh đã móc nối hùn vốn trong một chuyên vượt biên, mang được gia đình nhỏ của nàng gồm hai vợ chồng, hai đứa con nhỏ, bà mẹ chồng và đứa em trai của nàng cùng theo.

Sang Mỹ trong khi Tuấn học lại thì Thịnh đi làm nail. Khi Tuấn ra trường kỹ sư thì Thịnh đã làm chủ một tiệm nail đông khách. Nàng biết cách làm ăn, luôn giá cả hợp lý và chất lượng thì khách hàng sẽ tín nhiệm và lâu dài. Điều này chính bà Cam cũng phải phục con dâu, ngày xưa bán gà bà chuyên qua mặt khách hàng, gà sắp toi, sắp rù bà vẫn đẩy đưa hay bắt chẹt khách phải mua bằng được hèn gì càng về sau hàng gà của bà càng ế. Lúc còn ở Việt Nam Tuấn là thầy giáo

nàng bán vải ngoài chợ, nay Tuấn là kỹ sư nàng là chủ tiệm nail, thời nào vai vế nàng cũng không bằng chồng nhưng kiếm tiền không thua gì chồng.

Hiện nay chị em Thịnh đã bảo lãnh kê trước người sau tất cả gia đình còn lại sang Mỹ, đám người miền Trung ấy ai cũng đến tiệm nail của Thịnh khởi đầu kiếm tiền sau đó chăm chỉ học hành, chịu khó làm việc nên ai phận nấy đều có cuộc sống riêng đầy đủ.

Bà Cam sống chung với vợ chồng Tuấn - Thịnh. Hai bà bán gà chợ An Đông ngày xưa, một nhỏ tuổi, một lớn tuổi là đôi thủ của nhau có ngờ đâu sẽ là tình thân ràng buộc và sống chung nhà mấy chục năm như thế này. Bà Cam hài lòng thấy con dâu cùng chồng nó nên nhà nên cửa, hai đứa cháu nội ngoan học giỏi. Bà thâm cảm ơn trời Phật, số phận đưa đẩy cho bà gặp Thịnh, dù thưở ban đầu ấy bà chỉ muốn bằm vằm nó ra mấy chục mảnh mỗi khi mất khách hàng vào tay nó.

Nhưng cuộc sống không sao tránh khỏi những va chạm bất đồng. Bà Cam đã 90, sức khỏe vẫn tốt so với tuổi tác, thỉnh thoảng bà dở chứng, dở hơi, giận hờn sinh sự, lải nhải la mắng con dâu. Ngày xưa chỉ là người dung cánh tranh nhau buôn bán, bà Cam liếc nguyệt, chửi cạnh khước xỏ xiên Thịnh còn nhịn được, thì ngày nay Thịnh chấp nhất làm gì bà mẹ chồng tuổi già tính nét thất thường. Nàng thường nói:

- Ôi... Cứ để bà đánh đá chửi cho sướng miệng. Thế mới đúng là bà Cam bán gà chợ An Đông ngày xưa chứ.

Nguyễn Thị Thanh Dương

CON ÔNG CHÁU CHA TRẦN RA HẢI NGOẠI

Minh trần, xà lỏn ra đường
Y như bộ đội phố phường dép râu
Công khai cờ bạc ồn ào
Chửi thề náo nhiệt, tự hào “đại gia”.

Đại... da lấm mỡ khoe ra
Tiền nhiều, thử hỏi ém bùa từ đâu?
Dân nghèo khổ, bạc vải hào
Dư ra mấy cục nháo nhào ăn chơi?
Ý Nga, 15.11.2022

AI BẮC THANG CHO VỆM?

Đưa lũ Việt Cộng lên đài
Nó tuyên truyền cho đồng bọn
Rồi mi khóc than với ai
Không gốc lấy đâu ra ngon?

Cộng đồng tan tác rẻ, chia
Chính mi đúng là thủ phạm!
Mi dăng loa cho chúng, mà
Còn trách đồng bào “nhạy cảm”?

TÀN MỘT CUỘC VUI

Tôi thường ở lại sau một cuộc vui,
Giây phút cuối cùng rã rời tâm sự,
Ly rượu đã cạn hay voi một nửa,
Bàn tay người hờ hững chẳng nâng ly.

Áo đã nhàu chân chẳng vội bước đi,
Mùi hương nhạt, môi phai màu son thắm,
Tôi vẫn biết cuộc vui dài hay ngắn,
Dù thế nào cũng đến lúc chia tay.

Bàn ghé đông người sẽ chẳng còn ai,
Nhu một vở kịch đời vừa mới khép,
Tiếng cười nói ồn ào trong tiếng nhạc,
Theo chân người ra khỏi cửa về đâu?

Đã ngồi gần như thân thiết từ lâu,
Đã có lúc bàn tay ôm chào đón,
Xã giao đầy, ngọt ngào cho đúng phép,
Bàn tiệc vui rượu đã nói nên lời.

Rượu đã thăng hoa khoảnh khắc cuộc đời,
Ai lãng mạn, ai mơ tình yêu đến,
Ánh đèn màu chập chùng như ánh nến,
Chẳng đủ soi tình vừa chớm đêm nay.

Chưa giỏi đã làm truyền thông
Sao không học hỏi chú bác?
Thấy Việt gian mà a tòng?
Không quan sát cho chững chạc!
Ý Nga, 15.11.2022

SỰ VIỆC KẾT NỐI: HỎI ĐÃ MUỘN!

Lũng lơ giả bộ: “*Thơ mời*”
Tự xưng “*thi bá*”, khinh Trời chẳng cao,
Lẳng lơ len lỏi theo lao
Đẩy người xuống thấp: phá, cào nát tan!

Trở về không biết bao lần
Muộn danh từ thiện, Việt gian lộng hành
“*Thi hào*” len chiếu đàn anh
Khoe ra: “*Đàn chị sẵn tình nam nhi*
Môi chài dăm ổ bánh mì
Mấy tên mê gái lụy, quỳ dâng cơm
Bán nhà ra ngủ đụn rom
Hết thời sai khiến lưng khom cong vòng!”

Mỹ nhân kè: đỏ, cam, hồng
Mấy chàng vàng vô đỏ lòng đều mê
Tay sai giặt, rước đem về
Hội đoàn tan rã, tứ bề phân chia.

Nhìn cho rõ phía bên kia,
Phía sau lăm giặc chờ kia đâm lưng!
Mụ Lừa Lọc, ả Mánh mung
“*Anh... em...*” ngọt xót: Bá, Hùng rụng roi!
Ý Nga, 15.11.2022

CHỌN HOA NGÀY XUÂN

Hoa mai rực sắc của cờ
Nên em rất quý, mua chờ hoa khai
Hoa đào? Đỏ sắc họa tai
Nhìn thôi đã sợ! Tội thay nhánh đào!
Ý Nga, 15.11.2022

THƠ YÊU LÍNH

Buông chữ xuống cho hiệp vần câu tiếp
Ca ngợi Người muốn xẻ núi, lấp sông
Gương oai nghi của dòng máu Lạc Hồng

Tôi vẫn cầu mong cho đêm thật dài,
Rượu cay đắng vẫn đầy voi nếm thử,
Buổi tiệc đông có kẻ quen người lạ,
Chốc nữa về đường vắng sẽ mình tôi.

Nên tôi thường về muộn những cuộc vui,
Để thám thía những phù du cuộc sống,
Để là người cuối cùng tôi tỉnh mộng,
Sau cuộc vui lại lại có những nỗi buồn...
Nguyễn Thị Thanh Dương

“VIỆT KIỀU” GIÚP VIỆT GIAN

Mi dư lắm điều sai trái
Thánh thiện họ thừa khắp nơi!
Tham tiền, mi không ngần ngại,
Họ giúp đời: chẳng hờ người!
*

Tự xét chưa mà phán xét?
Mi thấy bạn nghèo, xem khinh
Chính mi mới phờng rở rúng
Lớn tuổi mà chẳng trưởng thành!
Ý Nga, 15.11.2022

QUẢNG CÁO GIÙM VI XI

Truốt, chau bóng bảy đầu môi
Những lời giả dối: cái tôi phô bày
Đóng tuồng lịch lãm đó đây
Khiến người đối diện chau mày bỏ đi.

Chị em ai cũng khinh khi
Phấn son “*kịch sĩ*” ngồi lý trơ trơ!
Ý Nga, 15.11.2022

CÁN NGỔ LẬP “PHÒNG NĂM”

Đính vào Nam cưới “*vợ*”... năm
Ba, Tư đã đá, lỗi làm đặng đê
Bạn **đồng tính**? Cũng hết mê!
Đó đây đình đám **Đính tòng** lắm... “*thê*”.

Ê hệ **tình đống**: gái quê
Hại bao trinh nữ, hã hê cán... già
Ăn chơi, cán thối cả ra
Thơm tay hà hít gian ngoa: phong bì!
Ý Nga, 15.11.2022

Trước giặc ác, Anh không hề mềm mỏng!
Ý Nga, 15.11.2022

Nói lái: đồng tính/Đỉnh tòng/tinh đống

Khôn Tiền Xu Mà Ngu Tiền Đồng

Chuyện khởi đầu bằng một mẹo vặt. Số là tôi đi hay ngắm nghía hàng họ tại tiệm Ross, một tiệm chuyên bán đồ đặc quần áo bán ế từ mùa trước tại các cửa hàng lớn. Ross mua về bán lại với giá rẻ bằng nửa nên là nơi mua sắm ưa thích của dân nghèo lợi tức thấp, hay dân nhập cư mới đến Mỹ với hai bàn tay trắng nhưng ước mơ lên đến Trời. Ngày mới sang Mỹ tôi chỉ dám đi mua sắm tại Ross chứ nào dám bước vào Macy's hay Nordstrom. Băng đi mấy chục năm, nay đã có cửa ăn của để, nhưng tôi vẫn dành riêng sự trù mến với Ross, là nơi gìn giữ những kỷ niệm dễ thương và ngô nghê của ngày xưa.

Tuần rồi tôi tạt vào Ross, đi qua đi lại “rửa mắt”. Bất chợt tôi dừng lại tại hàng bày đồ dùng nhà bếp. Lạ chưa hề, các tô bát bây giờ lại hình vuông và hình chữ nhật! Hay à nha! Có những đĩa bày thức ăn dài cả 5 tác nhưng bề ngang chỉ 5 phân, bằng sứ trắng muốt nhưng dài sọc vuông vắn, trông ngộ nghĩnh làm sao! Ừ nhỉ, với cái đĩa này mình bày các cuốn chả giò sắp dọc suốt nửa chiều dài, quay về một bên, phần chiều dài còn lại thì bày các cuốn bì cuốn quay về phía bên kia, chắc sẽ lạ mắt hấp dẫn lắm đây. Hoặc là rót tương ớt dọc theo bề dài đĩa, rồi sắp các cuốn gói vào, một đầu cắm vào tương ớt trong đĩa, đầu kia gác lên thành đĩa, khách chỉ việc bốc lên là đầy đủ gia vị rồi. Tôi dõi mắt nhìn quanh thêm. Có cả những tô bát hình vuông. Múc cà ri vàng óng vào bát vuông trắng muốt sẽ đẹp mắt lắm đây! Có cả đĩa cùng bộ hình chữ nhật nhưng rộng và ngắn hơn, độ 4 tác dài và 2 tác rộng, rất hợp để bày món gói hay mì xào. Nhất định phải rinh về để đãi tiệc Thanksgiving năm nay mới được. Thế nào khách mời cũng sẽ trầm trồ khen ngợi!

Với bản tính cố hữu luôn tìm cách tiết kiệm tối đa, tôi tự dặn mình gượng đã, cứ đợi đấy, đến thứ ba hằng tuần là ngày giảm giá 10% cho bộ lão trên 55 tuổi mình sẽ đến khuân về. Phải cực khổ trần thân mới sống qua tuổi 55 chứ đâu dễ dàng gì. Phải tận hưởng phúc lợi của tuổi vàng này! Hôm nay mới thứ sáu. Đồ đặc trong tiệm Ross bày biện tứ tung, mỗi món một nơi chứ không bày thành bộ đầy đủ đàng hoàng. Tôi phải đi tảo thanh suốt khu hàng nhà bếp, lượm lặt từng cái bát cái đĩa mang về sắp một chỗ cho thành bộ. Đĩa dài có đến 8, 9 cái, tôi chỉ cần 4 cái thôi. Đĩa to tiệm có 6 cái, tôi chỉ cần 2. Bát to chỉ có 3, tìm mãi không được cái thứ 4, đành vậy! Rồi tôi ngụy trang cho chúng, lấy các khăn bàn khăn ăn chồng đặt lên trên. Nhờ có kẻ nào cũng thấy chúng dễ ưa như tôi, thò tay cầm vài cái ra trả tiền thì “vỡ” mất bộ chén đĩa của tôi sao! Được cái mẹ tôi đang dưỡng bệnh tại một cơ sở rehab chỉ cách Ross 15 phút đi bộ, nên hằng ngày vào với bà tôi lợi dụng lúc bà ngủ trưa tạt qua Ross kiểm lại “bộ chén đĩa của tôi”! Hàng họ ở Ross được thiên hạ mua vù vù và hàng mới được tiệm bổ thêm hằng ngày, nên bộ chén đĩa “của tôi” cứ bị đi tản tứ tán, phải đi tìm trẻ lạc tụ tập chúng về một chỗ chờ ngày lành tháng tốt!

Ngày thứ hai tôi lại tạt qua. Tôi đi bộ từ nhà dưỡng bệnh của mẹ tôi nên chỉ lon ton cầm cái phone, không bóp ví gì cả, vì mình có định mua gì ngày hôm nay đâu. Nhờ tài giấu giếm tài tình của tôi, các bát đĩa vẫn còn đấy, núp dưới một chồng khăn bàn và khăn ăn khuất mắt bàn dân thiên hạ. Ngày mai thứ ba ta sẽ hạ thủ! Tôi cẩn thận gỡ bỏ những “món ngụy trang” bên trên ra, cầm từng món xem lại. Rồi tôi đi một vòng, biết đâu tìm được cái bát thứ tư cho đủ bộ.

Thế rồi tôi bất chợt nhận thấy trong tay mình không có cái phone! Chắc tôi đặt nó xuống tủ để rảnh tay kiểm kê hàng họ. Không thấy nó nằm gần nơi bộ bát đĩa! Ở đầu hàng kệ bên nơi tôi vừa đi qua cũng không có. Mình mới nhận được cú gọi của cô bạn, hai đứa vừa nói chuyện ri rả đây

mà! Tôi cuống cuống túm ngay một gia đình đang mua sắm gần đó, nhờ họ gọi dùm phone tôi, vẫn hy vọng là nó nằm gần đâu đó và sẽ tính tong lên tiếng “Con đây nè Mommy!” Bà mẹ sốt sắng gật đầu, con bé nhanh nhẩu bấm gọi số của tôi thì lập tức nghe tiếng lời nhắn của tôi lên tiếng ngay: “Rất tiếc chúng tôi không thể trả lời lúc này. Yêu cầu quý vị để lại tên & số điện thoại...” Mặt tôi tái nhợt! Ai đó nhặt được phone tôi đã tắt tiếng ngay để nó không thể reo trong tiệm. Điềm xấu rồi! Con bé lại nhanh nhẩu bảo để nó dùng phần mềm định vị phone tôi. Nó mất vài phút tải app về rồi mới gọi lại. Và nó chỉ cho tôi bản đồ cho biết cái phone đã “bước ra” khỏi tiệm rồi và hiện đang ở đường hẻm giữa Ross & TJMax! Nó lại nhanh nhẩu vấn kẻ: “Phone của cô kẻ gian không mở khóa được nhưng nếu có text gửi đến thì nó có hiện lên không?” Tôi gật đầu bảo có! Thế là nó bấm lia lịa một cái text gửi đi, đại khái là “Cái phone quý vị cầm trên tay đã được báo với giới hữu trách là bị ăn cắp. Quý vị sẽ không cài đặt để sử dụng được và sẽ gặp lỗi thôi với pháp luật. Yêu cầu mang về trao lại cho quản lý tiệm Ross càng sớm càng tốt!” Đúng là hậu sinh khả úy! Sao mà nó lanh lợi thế!

Hôm đó tôi thất thểu ra về tay không. Thật là khôn quá hóa dại. Ngày xưa kẻ cắp gặp các bà già Việt nam phải bái phục. Ngày nay kẻ cắp gặp bà già ở Mỹ thì bà già... thua đậm! Tôn bao công sức lòng sục nhiều ngày để tiết kiệm 10% tiền mua sắm, tính ra độ 8 đồng. Nay mất cái iphone 13 bảy trăm bạc! Đau quá! Tiếng Anh có câu: “Penny wise, pound foolish”, sang tiếng Mỹ thành “Penny wise, dollar foolish”, đại khái là “khôn tiền xu nhưng ngu tiền đồng”.

Cuối cùng thì đành an ủi “Của đi thay người”. Đây là cho mình. Còn đối với kẻ gian thì “Trời bắt dung gian” Nhé! Nhé!

Vỹ Thanh: Đây là những kinh nghiệm của cá nhân tôi khi dùng iphone qua hãng AT&T:

1. Khi mất phone thì phải làm gì? Trước hết là báo cho hãng phone biết. Họ sẽ đưa nó vào “sổ bì đen” để không ai có thể sử dụng được. Khi bạn mở Setting/General/About sẽ thấy vô số các thông tin nhận dạng cái phone, từ model (iphone 13) đến số serial number, số EID gồm 32 số, số IMEI (số này sẽ được đưa vào “sổ bì đen” Kẻ nào mang phone ăn cắp đến một hãng phone để làm SIM mới sẽ bị lộ tẩy số IMEI này và không hãng phone nào chịu cho hắn dùng nó trong tài khoản của hắn.
2. Bạn có thể tự mình đánh dấu là phone đã bị mất và xóa đi tất cả thông tin cá nhân của mình trên đó: Setting/Apple ID sẽ thấy tên tuổi, số phone, địa chỉ email, v.v. Cuối màn hình có liệt kê những cái phone “đã đi qua đời tôi”, từ iphone 5C hồi năm năm, đến cái XR vài năm nay, và cả cái iphone 13 vừa mất, tức là những cái phone đã chờ chuyên số phone của bạn. Bạn có thể đi xuống cái phone bị mất/đánh cắp và đánh dấu nó là mất. Bạn có thể xóa các dữ kiện về mình như thông tin về người thân (contact list) để phòng hậu họa.
3. Bạn cũng có thể định vị từng cái qua app Find My. Tôi nhìn thấy cái iphone của mình được cho biết ở tại đâu từng giờ phút mà đau lòng. Đêm qua thì nó ở một địa chỉ cách đây 2 miles. Hôm nay thì nó sang một địa chỉ khác cách đây 4 miles (14621 Nadine Rd., ... chẳng hạn).
4. Đã biết rõ ràng như vậy thì ta có thể báo cảnh sát đến tịch thu nó lại được không? Nhiều người khuyên tôi đừng làm vì sẽ mất thì giờ mà không có kết quả. Thứ nhất là phải làm đơn báo cảnh sát rườm rà nhiều kê. Thứ nhì là tùy an ninh vùng bạn ở, cảnh sát đôi khi quá bận bịu đi lùng bắt “những con cá to” hơn là truy tầm cái phone vài trăm bạc cho mình. Dù biết nó ở địa chỉ đó, làm sao bạn ép buộc được kẻ gian nhận tội? Nếu nó một

mục chổi cái thì phải xin trát tòa vào khám nhà và “gọi cho cái phone lên tiếng”. Nếu nó bị tắt cho câm nín thì...đành chịu!

5. Mặc dù nhân viên AT&T đã trấn an tôi là kẻ gian sẽ không bao giờ dùng được cái phone ăn cắp này, may ra chỉ còn cách tháo gỡ bán phụ tùng, nhưng oái ăm thay tôi lại thấy trên mạng đầy đầy những cách chỉ dẫn làm sao mở khóa những cái phone ăn cắp. Cứ hỏi bác Gúc “How to unlock a stolen iphone” bạn sẽ thấy vô số cách chỉ dẫn. Họ nói rõ ràng không tránh né “stolen phone” mới đau chứ!

Thúy Messegee

THÁNG 11 TẠ ƠN

Nhắm mắt nghe ơn từ đất trời
Từng giọt mưa thu thánh thót rơi
Xua tan chầy bóng mùa hè nóng
Chuyển mùa để chiếc lá thu rơi.

Cùng vận đồng hồ xuống một giờ
Cám ơn giấc ngủ nướng mộng mơ
Ta hít thật sâu vào lá phổi
Mừng một ngày được thở tự do.

Ta chích mũi booster thứ ba
Kim đâm cũng ráng chẳng rên la
Covid giờ đây có gì sợ
Cứ coi như cảm cúm vậy mà.

Tháng 11 có nên nướng gà tây?
Gia đình về sum họp vui vầy
Tạ ơn tiên tổ cùng cha mẹ
Liều chết đem con cháu qua đây.

Mà thôi mình làm món Việt Nam
Tạ ơn nước Mỹ đã cứu mang
Gà nướng khô khan ai cũng ngán
Món tú bà làm cháu mới ham.

Và để cháu con sống nghĩa tình
Nước Mỹ nơi này chúng đã sinh
"Tạ Ơn" tất cả về ghi nhớ
Nhắc nhau nguồn cội tổ tiên mình.

Cám ơn những buổi sáng bình an
Ta đi thể dục thật tịnh nhàn
Hít vào ta biết ơn không khí.
Thở ra ta trả nợ trần gian.

Cám ơn khung cảnh ở quanh ta
Những con đường, rặng núi xa xa
Đôi mắt mẹ cha cho nhìn thấy
Nhắm, mở triệu lần sao thiết tha.

Cám ơn ta vận lần biết ơn
Tai nghe, mũi ngửi những hương thơm
Miệng này ta nguyện không gian dối
Sám hối nghiệp căn dạ chẳng sờn.

Và thế có gì phải muộn phiền
Tuổi này ta được sống bình yên
Tháng 11 tạ ơn người và vật
Tạo hóa đất trời thật linh thiêng.

Nguyễn thị Thèm
11/2022

Hồi đố ba đứa tụi này hiền lành quê một cục. Ba đứa ở ba xã khác nhau cùng đến trường tiểu học ở quận để học lớp Nhứt, cái lớp cuối cùng của bậc Tiểu học.

Hồi đố học tiểu học phải mặc đồng phục. Áo trắng quần dài đen. Cái áo trắng cổ lá sen kín đáo dễ thương của tuổi chưa dậy thì, ngực còn xẹp lép. Khi tập thể dục phải mặc cái quần phùng màu xanh, áo trắng tay phùng ngắn tay trông thật ngộ. Nhưng mà hồi đố đâu có thấy ngộ, vì cả trường đều như vậy, nhất là khi tập thể dục đồng diễn. Cả trường nghe theo chiếc còi của thầy Hiệu trưởng hoạt động tay chân đồng loạt ở sân thật đẹp. Tập chung xong, thầy cô dẫn học sinh lớp mình sinh hoạt trò chơi riêng. Từng toán nhỏ vui đùa ở sân trường. Tiếng vỗ tay, tiếng cười, chạy rượt nhau vui tởm. Dưới tàng những cây phượng tuổi lớn hơn các học trò và thầy cô còn trẻ. Các lão phượng gốc rất to, ở trên cành lá xòe ra che mát cả sân trường rộng lớn. Màu đỏ rực rỡ của hoa phượng và tiếng ve kêu báo hiệu mùa hè đã về sắp phải chia tay. Các lớp tập dợt văn nghệ chuẩn bị cho ngày phát thưởng cuối năm và nghỉ hè.

Hồi đố thầy Hiệu trưởng già ốm nhom mà oai lẫm. Học trò sợ thầy cô một, sợ thầy Hiệu trưởng tới số mười. Thầy đi ngang qua hành lang lớp nào thì cả lớp đó im phăng phắc. Thầy bước vô lớp, học trò đồng loạt đứng lên cúi đầu chào. Suốt cả năm học chưa thấy thầy đánh một học trò nào, chưa đui học đứa nào mà sao học trò lớp nào cũng sợ.

Hồi đố ba đứa học chung một lớp, cùng ngồi bàn thứ nhì. Hai đứa học thật giỏi còn một đứa học tâng tâng nhưng chưa bao giờ bị cô khê tay hay la mắng.

Một lần con nhỏ người Bắc rủ hai nhỏ kia đi tới nhà cô giáo:

- Chi vậy! Sợ lắm.

- Sợ gì! Cô hôm nay trả bài chính tả và toán. Một mình tao ôm không hết. Tụi bây phụ tao.

Thế là ba đứa đi tới nhà cô. Trong lòng vừa mừng rộn ràng, vừa sợ.

Cô giáo của ba đứa nổi tiếng nhất trường là nghiêm và dữ. Cô đẹp sắc sảo với đôi mắt to đen và có uy. Da cô ngăm ngăm, mũi thanh tú và miệng rất có duyên. Cô tuy lớn tuổi nhưng đẹp nhất trường. Đứa nào học lớp Nhì nghe được lên lớp cô là rét.

Nhà cô không xa, rộng rãi và rất đẹp trong mắt học trò. Ba đứa không dám bước vào, lí nhí đứng ngoài cửa gọi cô. Cô cười kêu vào nhà chỉ chồng vợ đã chằm xong rồi dặn dò ôm cẩn thận đừng để rớt. Vậy mà ba đứa mừng rơn, hí hửng hãnh diện vì được cô cười, cô kêu vô nhà và nói chuyện ngọt ngào. Trong lòng đứa nào cũng sung sướng được giúp cô.

Hồi đó ba đứa đều ở xa nên mỗi ngày đều phải đem cơm theo. Hết giờ học buổi sáng học trò ở tại quận về nhà ăn cơm. Ba đứa lôi cơm ra ăn trưa. Ban đầu ba đứa ngồi riêng ba góc, ăn xong mới túm lại chơi chung. Một lần nhỏ người Bắc đề nghị ăn chung một chỗ cho vui. Con nhỏ người Nam xì một cái:

- Ăn cơm không được nói chiện. Ba tao biểu dzậy. Rồi nó tính đi ra chỗ khác ngồi ăn.

- Thì ăn đừng có nói gì! Thế mày đem đồ ăn ngon sợ tụi này ăn ké hả?

Rồi hai đứa quý quái kia kéo con nhỏ này lại, giở gà mên cơm ra phá. Nhìn vào cà mèn cơm hai đứa kia chết lặng. Con nhỏ nạn nhân nước mắt sắp chảy ra:

- Tao đã nói để tao ăn riêng. Nhà tao nghèo, em đông nên tao...

- Từ nay tụi mình ăn cơm chung, có gì chia nhau ăn. Đừng khóc! Tụi mình là bạn thân nhất mà. Rồi ba đứa ôm nhau khóc. Hồi đó ôm nhau như vậy là kỳ cục lắm nhưng không hiểu sao ba đứa không nghĩ tới, chỉ biết là thân thiết thân như chị em một nhà. Nếu ngày xưa chắc phải làm lễ rồi thề thốt kết nghĩa đào nguyên.

Chơi quá thân nên ba đứa coi ba má của nhau như ba má mình. Ba má Sáu, ba má Bảy, ba má Tám. Mà cũng lạ, thứ gọi miền Nam của các má lại xếp thứ tự 6, 7, 8 ngon lành. Gọi miết rồi quen, ba má cũng chấp nhận luôn mỗi người có thêm hai đứa con gái.

Hồi đó học xong lớp Nhứt phải thi để lấy bằng Tiểu học. Bà dì Bảy nói với ba:

- Con gái học vậy đủ rồi. Biết đọc biết viết là được. Ở nhà phụ gia đình. Học cao, nhiều chữ khó lấy chồng.

Cho nên trong kỳ thi Tiểu học hay thi tuyển vào đệ thất trường công, nhỏ người Trung chẳng có gì lo lắng. Nó làm bài như thi Lục cá Nguyệt ở lớp, bởi vì nó biết đây là chặng chót của cuộc đời đi học của mình.

Vậy mà trời bất dung gian, Tiểu học nó đậu là thường, thi tuyển vô đệ Thất trường công một chọi mấy chục vậy mà nó đậu thủ khoa mới chết. Hai đứa còn lại chạy vô nhà nó la lớn:

- Mày đậu hạng nhứt kỳ thi tuyển. Trường gọi tên mày quá chừng sao mày không đi?

Nhỏ nói tỉnh bơ:

- Đi làm gì, ba tao đâu có cho đi học nữa đâu. Rồi nó chỉ mớ chuối cây đang bằm:

- Chờ tao một chút, tao trộn cám cho heo ăn rồi ra chơi với tụi mày.

Gần ngày tựu trường, cô giáo nghe học trò kể lại, cô mời ba nhỏ tới nhà. Ba tưởng nhỏ làm gì sai nên dẫn nhỏ theo để xin lỗi cô giáo. Cô nói với ba, cô hãnh diện với toàn trường, với cả quận là học trò lớp cô đậu thủ khoa nên nhỏ nghỉ học cô rất tiếc. Nếu ba nhỏ không cho đi học tiếp, cô sẽ lo cho nhỏ học bốn năm đến khi nào thi đậu bằng trung học đệ nhất cấp. Tới chừng đó nhỏ có thể

tìm một công việc tương ứng với bằng cấp. Ba hiểu ra, cảm ơn cô và dẫn nhỏ đi may áo dài liền để kịp mặc tựu trường. Vậy là nhờ cô nhỏ được đi học tiếp.

Sau này khi đã phiêu bạt cả đời người, về Việt Nam thăm lại cô giáo cũ, nhỏ đã ôm cô mà khóc. Cũng căn nhà đó nhưng bây giờ sao nhìn nó nhỏ xíu, chật chội và hơi mùi của đồ vật ảm thấp để lâu năm. Nhà như thiếu không khí và tối tăm bởi xung quanh người ta lên lầu che kín cả ánh sáng. Cô giáo già về hưu, hiu hắt bên ba đứa con bệnh tật nằm một chỗ chờ mẹ chăm sóc. Cô già yếu, đôi mắt đẹp tinh anh giờ chắt chứa đầy muộn phiền. Gửi chút quà cho cô, nhắc chuyện xưa nhỏ khóc, còn cô cười:

- Cô quên rồi chuyện đó. Cảm ơn em nhắc lại.

Cô ơi! Trái tim người mẹ vĩ đại. Cô ơi! Một cô giáo tuyệt vời. Mãi mãi em biết ơn và kính yêu cô.

Hồi đó bậc trung học mỗi thứ hai nam sinh mặc quần trắng, áo sơ mi trắng bỏ thùng lịch sự, nữ sinh phải mặc áo dài xanh để chào cờ. Ngày thường nữ sinh mặc áo dài trắng, nam sinh mặc quần dài xanh. Áo dài mới, ba đem về buổi tối, sáng tựu trường nhỏ đi học áo còn y nguyên màu đỏ, xanh phấn vạch. Nhỏ tới lớp, lúng ta lúng túng với bộ đồ dài lượt thướt lần đầu trong đời được mặc. Ba đưa cùng thi đậu, cùng được xếp chung một lớp. Ba đưa thân càng thêm thân. Vì nhà nghèo lại thi đậu hạng nhất, nhỏ được nhà nước cấp học bổng suốt 4 năm trung học. Tiền mỗi kỳ học bổng ba dẫn nhỏ đi lãnh nên nhỏ không nhớ là được bao nhiêu.

Hồi đó lên trung học con gái bắt đầu trở mã. Ngực bắt đầu num nùm chóp cau rồi lớn dần. Tóc ba đưa đều dài mượt mà nên khi cột túm lên cao cà nhông như đuôi ngựa. Có khi thì thắt bím rồi gấp lại thành hai bím đôi ở phía trước. Giờ thể dục nhảy cao, nhảy xa, nhảy sào, ném tạ, chạy đua. Hai cái bím to đập vào bộ ngực mới dậy thì thật đau mà không đứa nào dám nói. À! Hồi đó lên trung học giờ thể dục con gái phải mặc quần dài xanh áo trắng ngắn tay, con trai lại được mặc quần đùi hay quần sọt ngắn, áo thun ba lỗ. Con trai, con gái tập riêng và khác giờ ở bãi tập của trường.

Hồi đó giờ thể dục sợ nhất là môn leo dây. Cuối sân trường có một cây me già thật to. Thầy cột một sợi dây thừng lên nhánh me trên cao và một đầu dây thừng xuống. Thầy bảo nắm sợi dây rồi leo lên. Thầy bám giờ, leo được tới đâu thầy cho điểm tới đó. Sợi dây lúc lắc đong đưa. Hai tay nắm chặt dây, hai ngón chân cái và trở ghẹo vào sợi dây để làm thế cũng không thể nào lên cao được. Lần nào ba đưa với mấy học trò dân quận cũng bị điểm thấp và làm trò cười cho cả lớp. Mấy học trò ở miệt vườn quá rành leo cau, leo dừa nên phăng một hồi là lên tới nơi. Tụi nó hái trái me quăng xuống rồi cười đắc thắng. Trong tất cả các môn của thời đi học nhỏ không quên môn nào chỉ duy nhất môn leo dây là phải đầu hàng và biến thành ký ức không thể nào quên.

Hồi đó trường Trung học mới thành lập, phải mượn trường cũ bên Tiểu học để dạy tạm các năm đầu. Sát hông trường còn mấy cây cao su. Con gái mỗi lần chơi đánh đu ưa lấy mũ quần banh. Banh quần không đều, tung banh xéo xẹo, chụp hụt hoài. Bọn con trai quần mũ làm banh để đá. Xe đạp bị bẻ bánh lấy mũ cao su dán thế keo. Nhóm con gái cột hai vạt áo dài lại để nhảy dây, chơi lò cò dưới tàng cây cao su vì chưa biết mình đã lớn.

Hồi đó trường không có trống. Ông hiệu trưởng lượm được một cục sắt to đem về treo lên và dùng một cây que sắt đánh làm keng lênh. Vậy mà tiếng keng uy lực đó đã đi theo ký ức tuổi học trò của hàng nghìn cựu học sinh tản mạn trên khắp thế giới. Cái keng cũ kỹ nhưng đáng nhớ đó xuất hiện trên rất nhiều bài viết, bài thơ với tất cả thương yêu. Trường cũng không có công, học trò nào đi trễ sẽ bị đuổi về hoặc phải chép phạt và ghi vào học bạ.

Hồi đó lên trung học đũa nào cũng bỡ ngỡ. Các thầy cô được gọi là giáo sư. Các giáo sư đều ở xa, tốt nghiệp Sư phạm được Bộ Giáo dục bổ nhiệm về dạy đầu tiên nên đa số còn rất trẻ. Các thầy cô chỉ đến lớp dạy đúng môn mình phụ trách, hết giờ thì ra khỏi lớp. Văn phòng gần các lớp, nhà tạm của ông Hiệu trưởng nằm sau văn phòng, kế chỗ để xe đạp của học sinh. Trường có hai giám thị và một cô thư ký lo việc hành chánh. Vì trường mới mở nên thiếu giáo sư, các thầy cô phải dạy thêm các môn phụ. Dạy đủ giờ trong tuần là đón xe đò về Sài Gòn. Dạy một thời gian các thầy cô xin chuyển trường về dạy nơi mình thích.

Hồi đó mỗi lớp có một giáo sư hướng dẫn. Vị giáo sư này chịu trách nhiệm hầu hết các sinh hoạt của lớp mình phụ trách. Mỗi lớp phải bầu chọn trường ban văn nghệ, thể thao, báo chí, học tập... Gần bãi trường hay Tết, trường phát động thi đua bích báo, văn nghệ, thể thao, vv. Cả ba đũa đều hát không hay, múa không dẻo, nhảy cao thành nhảy thấp nên chỉ dám tham gia về bích báo và học tập mà thôi.

Hồi đó thầy mới ra trường còn trẻ măng nên được các nữ sinh chú ý kỹ. Các cô cũng vậy "yêu điệu thực nữ" nên nam sinh hay bàn tán và mê cô giáo. Dù vậy lễ nghĩa luôn được phụ huynh và thầy cô chọn làm rào cản. Trong lớp hay ngoài đời các giáo sư vẫn là những mẫu mực mô phạm mà xã hội kính trọng.

Hồi đó lên tới năm đệ Ngũ, đệ Tứ là các nữ sinh đã thành thiếu nữ. Nét phù dung đã tới độ mãn khai nên đẹp tinh khiết và quyến rũ. Trong lớp đã có mấy đũa theo chồng và cũng đã xuất hiện mối tình này nở giữa thầy và trò. Cuối hè, đám cưới được hai bên gia đình tổ chức đúng lễ nghi. Ba đũa lần đầu tiên biết điệu. Kéo nhau may áo dài màu, mua guốc Đakao, tập trang điểm làm người lớn để đi đám cưới. Cô dâu không còn là trò A, trò B mà là một giai nhân rực rỡ bên chú rể thầy rất đẹp trai. Ồ! Mà hồi đó sao con gái lấy chồng sớm vậy không biết. Ba má cứ sợ con gái ế không ai cưới xấu hổ với bà con. "Lấy chồng sớm làm gì để lời ru thêm buồn." Một bài hát đã có lời như vậy.

- Lấy chồng là mang gông vào cổ. Con nhỏ Nam Kỳ đi đám cưới về nó nói như vậy. Rồi nó quá quyết:

- Tao không thèm lấy chồng, coi ai cười cho biết.

- Ừ! Để tui tao lấy tằm chồng mắt coi mày nói ngon nha.

Sau này khỏi cần lấy tằm chồng mắt nhìn cho rõ, nó lấy chồng có 2 đũa con mà hai đũa còn lại vẫn mình ên.

Hồi đó ở trường học sinh phải đứng lên hát bài: "Suy Tôn Ngô Tổng Thống" Thầy bắt hát thì hát vậy thôi chứ không chú ý gì đến chính trị, về người Tổng thống mà mình phải suy tôn.

Hồi đó có một lần nhỏ được nhận giải thưởng viết văn của Ngô Tổng thống. Giải thưởng lớn cả trường chỉ có một. Phần thưởng là tiền và một giấy khen có chữ ký của ngài. Học trò được phần thưởng của Tổng thống là vinh dự lắm, nhưng Tổng thống xa vời quá trong đầu một con bé nhà quê. Khi nhà Ngô bị lật đổ, nghe xong cả nhóm bạn chung lớp ngồi khóc một trận. Mấy đũa "dân rì cư Bắc kỳ rau muống" khóc nhiều nhất. Hôm đó cả lớp ủ rũ như có đám tang: "Thương Tổng thống quá đi. Ông thương dân, lo cho dân no ấm. Ông chủ trương cải cách điền địa, người cày có ruộng, lo cho dân di cư từ Bắc vào Nam ổn định cuộc sống." Riêng nhỏ còn khóc vì thương bà Nhu. Bà là một phụ nữ tài ba và can trường dám đứng ra tranh đấu bảo vệ đạo luật gia đình "một vợ một chồng" để giải phóng phụ nữ thoát kiếp lấy chồng chung.

Mãi tới bây giờ tuy già rồi, cuộc đời đã chứng kiến bao nhiêu thay đổi trên chính trường, nhưng người Tổng thống đáng kính nhất trong lòng nhỏ vẫn là Tổng thống Ngô Đình Diệm.

Hồi đó hè năm đệ Tứ miệt mài ôn bài để thi lấy bằng Trung học Đệ Nhất cấp. Gần ngày thi hen gặp nhau cùng quyết định ở trọ chỗ nào trên tỉnh để đi thi. Con nhỏ người Nam bây giờ mập lên thấy rõ.

- Ê! Sao mà mập ú thù lù vậy?

- Tao không biết. Chắc tại tao lo.

- Lo người ta ốm nhom. Sao mà mập?

- Tao lo thi rớt nên tối nào tao cũng thức khuya học bài.

- Tao thức khuya ốm nhom, sao mà thức khuya mà mập?

- Tao thức rồi đói bụng, tao kiếm gì ăn để học tiếp. Cứ vậy...

Từ đó mỗi khi kể chuyện "Lo học thi đến mập ú" cả mấy đứa lại ôm bụng cười.

Ba của nhỏ người Trung quyết định gửi cả ba đứa ở trọ nhà người quen gần nơi thi là trường trung học lớn nhất tỉnh. Ba đích thân đem ba đứa đến nhà đó để gửi gắm trước một ngày. Ba dẫn cả ba đứa đến tận trường để biết chỗ, dặn dò, khuyến khích rồi ba về.

Tối đó ba đứa thức ôn thi. Con nhỏ người Bắc bố nó mới mở tiệm tạp hóa, đem theo ê hề là thức ăn vặt. Me ngào đường, kẹo me, mút chùm ruột, mút me... Nghĩa là mấy món tủ của con gái, chua chua ngọt ngọt nên tha hồ bóc lùm rồi ôn bài. Quá nửa khuya bụng đứa này kêu rột rột, bụng đứa kia thổn thức không yên. Cả xóm đều đi cầu ở sau khu mả hoang cách xa nhà. Trời ơi là trời, ba con nhỏ sợ ma mà phải xách cái đèn bão đi tìm nơi trút bầu tâm sự. Vừa về tới nhà thì lại mắc đi tiếp, bụng vừa đau vừa kêu như nước chảy qua lỗ cống. Không nhịn được lại kéo nhau cả bọn xách đèn bão đi nữa. Chó nhà hàng xóm sủa vang trời. Lốp sợ ma, lốp sợ chó cái gì trong bụng cũng muốn trào ra hết.

Cũng may trước khi đi, má nhỏ người Trung nhét vào túi xách con chai dầu gió Nhị Thiên Đường. Lại ưu ái bỏ thêm vào túi áo hộp dầu Cù Là Con Cọp sợ nhỏ đi xe đồ say sóng trét vô mũi cho dịu con buồn ói. Nhờ vậy ba đứa trét, xoa, hít túi bụi. Gần sáng bụng mới êm mà đứa nào cũng tàn hơi hết xí quách. Sợ ngủ quên trễ giờ thi nên chỉ dám ngủ chập chờn.

Buổi sáng lên trường thi, người như say sóng, mắt mở không lên, đầu óc loạng quạng. Cũng may bài thi không mấy khó nên làm cũng được. Khăn gói đi về không dám kể cho ba nghe, chỉ nhìn nhau cười đau khô mặt mày méo xẹo.

Kết quả kỳ thi con nhỏ Bắc Kỳ, Trung kỳ thi đậu, con nhỏ Nam kỳ rớt cái ạch thảm thương. Nó mếu máo:

- Tao thua trận này thê thảm. Vừa mập ra lại vừa thi rớt cái bịch.

Hai đứa chọc nó:

- May là mà mập ra, té cái bịch toàn thịt mỡ nên không đau.

...

Chuyện "**Hồi Đó**" còn dài viết hoài không hết. Chỉ là bây giờ ba đứa vẫn khỏe nhưng sống ở ba nơi VN, Pháp, Mỹ. Ba má của ba đứa đều đã quy tiên. Những người muôn năm cũ đã về với thiên thu. Ba đứa đều già, con cháu cả bầy nhưng chưa thể xếp đặt để một lần bộ ba gặp nhau đầy đủ để kể chuyện xưa.

Hồi đó mình ên muốn đi đâu cũng được. Bây giờ hết lo cho con tới lo cho cháu. Nó kêu một tiếng: "Ngoại ơi! Con muốn đi tè." là bận gì cũng bỏ, cầm đầu chạy lo cho nó. Thấy chưa! Nó là

hoàng đế không ngại, là tất cả yêu thương trong cuộc đời mình. Từng tuổi này rồi dù già hấp vẫn hết sức mình hiến dâng phục vụ.

Nguyễn Thị Thâm

11/2022

VÀO ĐÔNG

(mùa thu bên đây mây hồng rất nhiều, đôi khi tím, cam)

Bên này trời đã chớm vào đông
Lá đã rụng và mây đã hồng
Những chiều thu lịm vừa tắt nắng
Những dải mây màu thay nhau dâng
Chỉ trong mười phút rồi biến mất
Để thấy vô thường, ta mất nhau.

Lá rụng đầy sân lá tả tơi
Gió thổi tung lên, lá rơi bời
Xoay theo cơn gió bài luân vũ
Rồi rủ nhau đi đến cuối trời.

Tuổi già thấm thía nỗi đơn côi
Vẫn tạ ơn Trời cho thành thời
Vẫn cùng bạn hữu thơ văn chuyển
Mỗi sáng đọc xong miệng mỉm cười.

Sao Khuê

NƠI ẤY MÙA ĐÔNG

Nơi ấy trời đã vào đông chưa
Có nghe gió lạnh chuyển sang mùa
Ở đây hoa tuyết bay cứ ngỡ
Áo trắng ai về ấm chiều mưa.

Nơi ấy trời đã vào đông chưa
Giọt nắng ngoài sân đẹp tình cờ
Ở đây mặt trời chiều vắng sớm
Mây xám buồn theo vào giấc mơ.

Nơi ấy trời đã vào đông chưa
Xuống phố nhẹ sương rớt hững hờ
Ở đây mùa đông như vô tận
Bếp lửa hồng giăng sâu đông đưa.

HỒI ĐÓ

Bà Bảy nói cho mình nghỉ học
Học cho nhiều chữ thư viết cho trai
Gái đảm đang phải biết trong ngoài
Tam tòng tứ đức chồng sai vợ dạ.

Bà nội muốn mình y chang như má
Ba có vợ ba, má vẫn làm thình
Hiếu thảo mẹ chồng, sống trọn nghĩa tình
Cơm dâng nước rót cúc cung tận tụy.

Hồi đó mình không hề suy nghĩ
Đi học hay không quyền của mẹ cha
Con gái ngoan phải vén khéo cửa nhà
Lo cơm nước chăm heo, gà, chó, vịt.

Tuổi còn nhỏ đã có người ưa thích
Cậy mới mai dạm hỏi vấn gia
Mình ngu ngơ con nít thật thà
Rủ chú rể ra sau vườn hái ổi.

Má thấy vậy thương con quá đổi
Về làm dâu vất vả nhà người
Má lắc đầu “Còn dại lắm chị ơi!
Nhiều sai sót nên tôi không dám gả.”

Giờ nghĩ lại thật mừng, cảm ơn má
Đã cho con được tiếp tục đến trường
Sống tuổi học trò tinh khiết dễ thương
Được tận hưởng niềm vui từ việc học.

Nhớ lại "Hồi Đó" nhiều khi muốn khóc
Mới hồi nào... giờ già chát nhẵn nheo
Cha mẹ mất các anh cũng đi theo
Trai cũng chết, viết thư tình ai đọc.

Nguyễn Thị Thâm

Nơi ấy trời đã vào đông chưa
Nỗi nhớ làm sao đếm cho vừa
Một chôn quê nhà xa vời vợi
Sưởi ấm hồn tôi những Đông xưa.

Nơi ấy trời đã vào đông chưa?
KIMLOAN
Edmonton, đầu đông 2022

MÙA TẠ ƠN

Mỹ và Canada có nhiều ngày Lễ giống nhau, nào là Christmas, New Year, Halloween, Mother's Day, Father's Day... nhưng cũng có hai ngày Lễ không trùng ngày. Đó là ngày Quốc Khánh, Canada Day hay còn gọi là Quốc Khánh vào ngày July 1st hàng năm, trong khi Independent Day của Mỹ là July 4th, cũng không cách xa là bao, chẳng lẽ Mỹ và Canada là... anh em từ kiếp trước? Mùa Thanksgiving của Canada vào ngày thứ Hai tuần thứ hai của tháng Mười hàng năm, trong không khí mùa thu hiu hiu lạnh, cả đất trời là một màu vàng của lá thu và màu cam của những trái pumpkins chuẩn bị thu hoạch cho Halloween. Còn mùa Thanksgiving bên xứ Mỹ láng giềng vào ngày thứ Năm của tuần thứ tư của tháng Mười Một hàng năm,. Rộn ràng theo sau đó là ngày Black Friday, nối tiếp cho những ngày lễ lạc cho mùa Giáng Sinh và Năm Mới

Tuy nhiên, ý nghĩa và nguồn gốc Thanksgiving của hai đất nước Bắc Mỹ này khá giống nhau, cũng như cách thức ăn mừng truyền thống với con gà Tây, tạ ơn mùa màng tươi tốt. Hàng năm, tới mùa Thanksgiving, chúng ta, những người Việt tha phương, cũng đều có những tâm tình tạ ơn giống nhau. Cảm ơn xứ sở mới đã giang rộng vòng tay đón chào chúng ta. Cảm ơn những người xung quanh, cảm ơn gia đình, bè bạn khắp nơi. Với tôi năm nay, xin được có vài lời tri ân đặc biệt đến thành tựu rực rỡ của nền khoa học công nghệ hiện đại, đã cống hiến cho cuộc sống nhân loại biết bao điều mới mẻ, thuận lợi, vô cùng hữu ích.

Với Facebook, mạng xã hội toàn cầu đã nối kết mọi người rất mau chóng, diệu kỳ. Bạn bè cũ, hàng xóm xưa, ân nhân thất lạc, “người dung khác họ mà thương” thuở ấy, “người thoáng qua đời nhau”... được tìm thấy nhau, cứ ngỡ như giấc mơ, vì đã từng nghĩ rằng một đi không trở lại, khó mà có ngày tái ngộ, dù là bằng phone, emails hay facebook. Người ta trao đổi thông tin, chia sẻ tin tức nóng hổi “chỉ trong vòng một nốt nhạc”. Nhiều sự thật được phơi bày mà những chính quyền độc tài (trong đó có Việt Nam) rất đau đầu, khổ sở tìm cách đối phó.

Mạng Googles thì khỏi nói rồi! Đó là cuốn từ điển bách khoa bao la cho nhiều người. Dù là mấy bà nội trợ, ngồi ở nhà cũng có thể tìm đọc về mọi thứ trên cõi đời này. Từ những kiến thức lớn lao thuộc lĩnh vực văn hóa, chính trị, lịch sử, địa lý, xã hội, sức khoẻ, cho đến những mẹo vặt linh tinh trong nhà ngoài phố, kể sao cho hết!

Tôi vốn là “tiểu thư con nhà nghèo”. Gia đình tôi thuộc loại thường thường bậc trung, nhưng được cái... đông con, tôi lại thuộc nhóm út ít, nên mọi việc trong nhà đều có các anh chị lớn đảm đương. Từ bé cho đến lúc học xong cấp Ba, rồi ra trường đi dạy học, hầu như tôi chỉ biết học và chơi, không phải động tay động chân vào các việc nhà. Vì vậy, chuyện bếp núc may vá đối với tôi là chuyện... xa vời, chỉ là con số không. Thực ra, cũng có đôi lần tôi được giao việc canh bếp củi nấu

nồi com, nhưng hình như “chẳng nên com cháo gì”. Một thời gian sau, nhà có nồi com điện thì thỉnh thoảng tôi mới được giao lại nhiệm vụ... cấm nồi com.

Đến khi vượt biên qua trại tỵ nạn Thailand, tôi lại may mắn (hay xui xẻo không biết nữa!) ở chung một nhóm 4 cô gái, trong đó có 2 cô thích nấu ăn, giành luôn phần com nước để cho tôi thoải mái đi làm thiện nguyện. Suốt bốn năm ở trại, tôi chưa hề biết khúc củi nồi com ra sao, chưa hề cắt thịt, mổ cá như thế nào, cùng lắm tôi chỉ được phụ việc lật rau, rửa chén, vì mấy lần phụ bếp tôi không làm rơi rớt món này thì cũng làm đổ bẻ thứ kia, nên tôi bị ... cấm vào bếp!

Bởi vậy khi qua Canada định cư rồi chuẩn bị lấy chồng, bà chị Cả bên Mỹ viết ngay cho tôi một thực đơn 7 ngày trong tuần, hướng dẫn tôi nấu những món ăn đơn giản, như kho thịt, chiên trứng, luộc rau, nấu canh. Ngày cưới tôi, nhóm bạn thân bên Việt Nam cũng vội vàng gửi tặng món quà “đầy ý nghĩa”, là hai cuốn sách dạy nấu ăn của tác giả Triệu Thị Chơi (chúng bạn rành tôi quá mà!). Tôi mừng hóm mở sách ra bắt đầu áp dụng, nhưng chẳng có các món com canh thông thường mà toàn là những món nem công chả phượng, bánh trái dành cho tiệc tùng. Còn những món cuối tuần như cà ri, bò kho thì cách trình bày công thức sơ sài, khó hiểu, chưa kể vật liệu không phù hợp hoặc khó kiếm tìm nơi hải ngoại, nên tôi đành xếp hai cuốn sách đó vào tủ để ngắm chơi.

Thế nên tôi bắt đầu học hỏi từ thực tế, từ những lần đến nhà bạn bè, người quen xung quanh, thấy món nào ngon là hỏi ngay bí kíp rồi ghi chép vào cuốn sổ tay, dần dần cũng đầy những món cần thiết. Tôi đã có những ngày cuối tuần cặm cụi làm bánh bao cho chồng con mang đi làm, đi học. Những ngày tuyết đổ, tôi nổi hứng “làm siêng” nướng bánh đậu xanh để uống trà, làm món lẩu Thái ăn cho ấm bụng và những bữa com gia đình cũng khá đầy đủ các món căn bản của ba miền, canh rau, đồ mặn, đồ xào...

Nhưng chỉ đến khi có kênh Youtube thì khả năng nấu nướng của tôi đã bắt đầu có tiến bộ vượt trội. Chỉ cần “nhấp con chuột” là có biết bao công thức các món, được tận mắt trông thấy phần hướng dẫn thực hành, rồi áp dụng làm theo là có ngay thành phẩm. Lần đầu chưa vừa ý, thì vài lần sau sẽ gần “như ý”. Chồng con tôi cũng quen dần với những lần “bị” bất ngờ khi bữa com chiều xuất hiện các món “mới và lạ” trên bàn ăn: Com Gà Hải Nam, Bún Hến, Bánh Bột Lọc, Mì Xào Lobsters, Bánh Tôm Tây Hồ, Bún Chả Obama (không phải chả làm từ... thịt ông Obama, mà là bún chả cụ Tổng Thống Mỹ đã ăn khi thăm Việt Nam). Đến mùa Thanksgiving hay Giáng Sinh, tôi cũng ngang nhiên rộn ràng làm món Roasted Turkey đúng kiểu truyền thống với đầy đủ stuffing, mashed potato, salad, cranberry sauce như mọi người bản xứ. Và chẳng nhớ đã từ bao lâu, hai cuốn sách của bà Triệu Chơi đã bị lãng quên trên tủ sách trong phòng, giờ chỉ còn là kỷ niệm của mấy đứa bạn vàng ngày xưa biết rõ khả năng... nữ công gia chánh của tôi.

Dĩ nhiên, với một người vụng về, không có khiếu nấu ăn, thì dù có cây đũa thần hay đôi hia bẩy dặm như trong truyện thần thoại cổ tích, tôi cũng không thể biến hóa trở thành một đầu bếp nhà nghề, đảm đang. Những người có năng khiếu bẩm sinh thì chỉ cần phẩy tay là có ngay đĩa gỏi đẹp mắt, nồi soup thơm lừng đúng khẩu vị, hay chén nước mắm pha không chê vào đâu được. Nhưng ít ra, tôi cũng có thể tự hào, với sự trợ giúp của Youtube, là tôi không “ngán” nấu bất cứ món gì khi chồng con yêu cầu. Có thể là chưa được xuất sắc, chưa được gọi là “tuyệt vời” nhưng bảo đảm rất “chất lượng” và so với thời “tôi, chính tôi ngày xưa đó” khi còn trẻ và chưa có Youtube thì đã khá hơn rất nhiều. Thậm chí mới đây chồng tôi còn tuyên bố, kể từ khi tôi biết nấu phở và bún Bò Huế, thì anh ấy không cần ra nhà hàng ăn hai món này nữa.

Như thế cũng đủ để Tạ Ôn chưa quý vị?

KIM LOAN

Bạn Tôi Và Tôi

Tôi có rất nhiều bạn: bạn của tôi và bạn của ông xã tôi vì tôi quan niệm “thêm được một người bạn tức là bớt đi được một người thù” nếu chúng ta đối đãi thật tình quý mến nhau. Tôi vẫn tin rằng “ngặng đầu cao ba thước đã có thần linh” cho nên mọi việc làm tốt xấu của mình đều có thần linh, Trời Phật ở trên cao nhìn thấy và ngay chính trong lương tâm chúng ta phán xét việc làm đó là đúng hay sai rồi.

Chúng ta đã “không còn trẻ nữa”, sống nay chết mai, hơi đâu mà để ý những chuyện không vui làm cho mình bức bối một ít phút giây. Thú thật người viết cũng có đôi lúc bức mình đấy chứ, nhưng tôi tự bảo hãy quên ngay đi, đừng thèm nghĩ tới nữa vì tôi sợ hao mòn nhan sắc, vì tôi sợ có thêm nhiều vết nhăn trên trán, có thêm nhiều “dấu chân chim” trên đôi mắt gà. Tội gì phải làm thế, phải không thưa quý bạn?

Chúng ta cần học tập sống vui sống khỏe như đức Phật Di Lặc có nụ cười vui vẻ, sáng khoái, không chùng lại được tưng tuổi thọ nữa như ông Thọ có cái nhân trung dài kia. Mình có lo nhiều quá con bò cũng vẫn trắng răng và con người vẫn sống phây phây, nếu chưa tới số chết. Chuyện sinh lão bệnh tử là chuyện tự nhiên và chúng ta cần tâm niệm rằng tất cả mọi sự việc trên đời đều là vô thường, là do duyên nghiệp mà ra cả. Chuyện gì tới thì sẽ tới, có chạy đằng trời cũng không tránh khỏi, phải không bạn? Bài hát *Que Sera, Sera* do Doris Day hát ngày xưa là bài hát mà tôi ưa thích nhất và hay ngâm nga nhất mỗi khi tôi gặp chuyện không vui để tự an ủi mình.

Tháng 10 năm 2022 người viết đã có hai lần họp bạn: Họp Mặt Mùa Thu 10-8-2022 của Nhóm Quốc Gia Hành Chánh (QGHC) bên nàng và tiệc Hội Ngộ của thầy Hồ Tấn Phát, cựu Tổng Giám Đốc Công Ty Điện Lực ngày xưa, chiêu đãi Nhóm Thân Hữu Điện Lực (THDL) Portland. Hai anh Nguyễn Công Thuận và anh Nguyễn Văn Đậu, thuộc Nhóm Thân Hữu Việt Nam Hải Ngoại (THĐLVNHN) bên chàng, từ Cali đến thăm thầy Hồ Tấn Phát.

1- Họp mặt Mùa Thu của Nhóm QGHC Portland tại nhà hàng Powell Seafood ngày 10-8-2022

Trước khi có nạn dịch Covid 19, Nhóm QGHC Portland thường có những buổi họp mặt vui vẻ tại nhà của anh Trưởng Nhóm Quách Đại Thành (ĐS15) vào dịp Xmas hay vào mùa hạ, mùa thu có đông đảo thành viên QGHCHC ở Portland và thân hữu tham dự để hàn huyên tâm sự, ca hát Karaoke vui vẻ bên nhau. Rồi nạn dịch Covid 19 xảy ra, thế là các buổi họp mặt này phải tạm ngưng để tránh sự lây nhiễm. Bây giờ các hội viên đã được tiêm vaccine đầy đủ nên Nhóm QGHC Portland đồng ý họp mặt nhau vào mùa thu tại nhà hàng ở Portland cho "tiện việc sổ sách". Thế

là chúng tôi có dịp tay bắt mặt mừng, tha hồ đầu lão cho vui với "tuổi không còn trẻ nữa" của mình. Mừng thay!
Xin xem youtube buổi họp mặt Youtube Mùa Thu của Nhóm QGHC Portland qua link do người viết thực hiện dưới đây

Họp Mặt Mùa Thu QGHC Portland 10-8-2022 #shorts

<https://youtu.be/pKLCdiCQIw8>

Cảm ơn Quách Bang Chủ và quý đồng môn QGHC Portland và thân hữu hiện diện trong buổi họp mặt này để cho tình thân mến nở hoa tươi đẹp. Smile!

2-Tiệc chiêu đãi của Thầy Hồ Tấn Phát với Nhóm THDL Portland và anh Nguyễn Công Thuận, Nguyễn Văn Dậu - THDL Nam Cali đến tại nhà hàng Thiên Hoàng 11-13-2022.

Những người làm việc tại Công Ty Điện Lực Việt Nam thời VNCH khi định cư tại hải ngoại đã thành lập Nhóm Thân Hữu Điện Lực Việt Nam Hải Ngoại để tiếp tục liên lạc trao đổi tin tức và sinh hoạt thân ái qua những lần họp mặt tại nhiều quốc gia họ đang sinh sống như Mỹ, Pháp, Bỉ, Canada. v.v.

Thầy Hồ Tấn Phát, cựu Tổng Giám Đốc Công Ty Điện Lực Việt Nam trước năm 1975, năm nay đã 96 tuổi, hiện cư ngụ tại Beaverton, Oregon. Trước đây, Nhóm THDL Portland cũng có những buổi họp mặt hàng năm. Các sinh hoạt này cũng đã tạm ngừng vì dịch Covid 19. Tháng 10-2022, anh Nguyễn Công Thuận và anh Nguyễn Văn Dậu thuộc Nhóm THDL Nam Cali đến Portland, OR thăm Thầy Phát.

Thầy Phát đã đãi tiệc chiêu đãi hai anh Thuận, anh Dậu và Nhóm THDL Portland tại nhà hàng Thiên Hoàng ngày 13 Tháng 10 năm 2022 để hàn huyên tâm sự. Vợ chồng người viết cũng tham dự vào buổi tiệc họp mặt vui vẻ và cảm động ngày vì ai nấy cũng đã bước vào tuổi hoàng hạc nên việc còn được gặp nhau là một phúc duyên tốt đẹp.

Xin mời xem những hình ảnh họp mặt đầy tình thương mến này qua các link youtube do người viết thực hiện dưới đây:

· Tiệc họp mặt welcome anh Dậu và anh Thuận đến thăm Thầy Phát 10-13-22

<https://youtu.be/Fv4OLRY7EmU>

· Lời Chào Mừng của Thầy Hồ Tấn Phát trong buổi họp mặt ngày 10-13-2022 tại Portland, OR

<https://youtu.be/2VgSX0zwXJ8>

· Lời tâm tình của anh Nguyễn Công Thuận

<https://youtu.be/homghlQGssM>

· Lời tâm tình của anh Đậu Nguyễn trong buổi họp mặt với nhóm THDL Portland

<https://youtu.be/ObQui2jy5Xc>

· Phương và Minh Hà cắt bánh chào mừng anh Đậu và anh Thuận đến Portland thăm thầy
Phát 10-13-2022

<https://youtu.be/5Qmpo1f36oc>

Xin cảm ơn Thầy Phát, Phương Thôn và các anh chị đã tham dự buổi tiệc họp mặt đầy tình thương mến này.

Tôi chỉ là “con dâu” của đại gia đình THDL bên “tướng công” của tôi, và ngược lại ông xã tôi là “con rể” của đại gia đình QGHC bên tôi. Thú thật, tôi thích cách tổ chức họp bạn bên THDL hơn vì họ đến với nhau bằng tình cảm nhiều hơn chứ không đặt nặng vấn đề “lễ nghi hành chánh” như bên QGHC của tôi. Quá khứ đã qua rồi, nếu ai còn luyến tiếc, chấp nê với quá khứ vàng son oanh liệt ngày xưa chỉ khổ tâm khổ trí mà thôi. Những vị “hét ra lửa, mưa ra khói” ngày xưa, nếu đã ý thức được thời thế đã đổi thay thì cũng nên thay đổi cách giao tế trong vấn đề tương quan nhân sự với nhau, chứ nếu còn giữ thái độ hách dịch, quan quyền như xưa nữa thì sẽ chẳng có ai “chơi” với mình nữa vì trong hiện tại rất có thể những đàn em, đàn cháu ngày xưa của mình bây giờ “ngon lành” hơn mình nhiều lắm đấy. “Trường giang sóng sau dồn sóng trước” mà lị!

Người viết vẫn nghĩ nếu chúng ta quý mến nhau vì tư cách đạo đức và tình cảm chân thành đối đãi với nhau chứ không phải vì sợ hãi uy quyền trong lúc đương thời thì chúng ta sẽ được nhiều người thương mến thực sự và lâu dài hơn. Càng khiêm cung, nhã nhặn bao nhiêu thì càng được nhiều người thương mến, muốn gần gũi kết bạn bấy nhiêu. Bạn đồng ý chẳng? Xin mời quý bạn đọc mẫu chuyện Thiên nho nhỏ dưới đây để xem giá trị của một danh thiếp như thế nào, nhất là đối với các vị thiền sư nhé.

Danh Thiếp

Keichu, đại thiền sư thời Minh Trị, là người đứng đầu của Tofuku, một tu viện ở Kyoto. Một ngày thống đốc của Kyoto đến viếng thăm ngài lần đầu tiên. Người hầu cận của Ngài trình một tấm thiếp của vị thống đốc, đọc thấy là: Kitagaki, Thống đốc Kyoto.

“Ta không có việc gì dính dáng với một kẻ như thế.” Keichu nói với người hầu cận của ngài: “Hãy bảo ông ấy ra khỏi nơi đây.”

Người hầu cận mang tấm danh thiếp ra với lời cáo lỗi.

“Đó là sự lầm lẫn của tôi.” Vị thống đốc nói và lấy bút chì gạch bỏ đi mấy chữ Thống đốc Kyoto.

“Hãy thưa lại với thầy anh.”

Ồ! Đây là Kitagaki ư?” Thiền sư reo lên khi nhìn thấy tấm thiếp. “Ta muốn gặp ông bạn đó.”

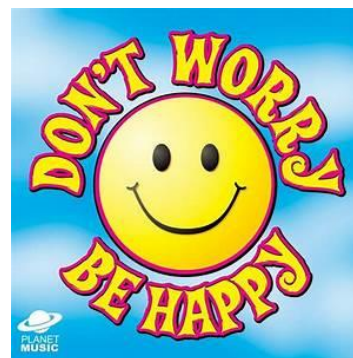
(Nguồn: 101 Truyện Thiền- 101 Zen stories, transcribed by Nyogen Senzaki và Paul Repp- Tâm Minh Ngô Tằng Giao chuyển ngữ)

Sẵn đây người viết xin được chia sẻ với quý bạn một tài liệu hay hay do người viết sưu tầm được. Xin mời bạn đọc nhé.

Bí quyết sống vui sống khỏe

- 1.- Hãy dành thời gian vui đùa nhiều hơn với những người trên 65 tuổi và dưới 6 tuổi.
- 2.- Hãy đọc nhiều sách hơn.
- 3.- Hãy dẹp bỏ tất cả những gì không tốt, không đẹp hoặc không làm cho bạn vui.

- 4.- Hãy làm những điều bạn cho là đúng để tâm hồn luôn thư thái.
  - 5.- Hãy sống với 3 C: Chân tình, Cởi mở và Cảm thông với mọi người.
  - 6.- Đừng quan tâm đến những gì người khác nghĩ về bạn, đó không phải là chuyện của bạn.
  - 7.- Đừng để lòng giận ghét làm bạn sống khó chịu bực bội, vô ích nhé.
  - 8.- Hãy nhớ rằng dù cho hoàn cảnh có tốt hay xấu đến đâu đi nữa, thì nó cũng sẽ thay đổi.
  - 9.- Hãy ý thức rằng cuộc đời như trường học và bạn đang ở đó để học tập.
  - 10.- Những vấn đề chỉ như các bài toán đố được đưa ra trong chương trình học, được giải đáp xong rồi biến mất. Những bài học rút ra thì sẽ giúp ích cả đời.
- (Nguồn: sưu tầm trên internet)

Bài viết này người viết chỉ nói về những người bạn thật trong Nhóm QGHC của nàng và Nhóm THDLVNHN của chàng mà thôi. Những bài viết sau này, tôi sẽ nói về những người "bạn ảo", "bạn văn nghệ", "bạn học đường", "bạn... ?" của tôi. Nhớ đón đọc bạn nhé. Tôi xin đa tạ. Smile! Xin chúc quý bạn có nhiều sức khỏe, thân tâm an lạc, sống vui từng ngày trong hiện tại với duyên nghiệp của mình nhé.

Người giữ vườn Một Cõi Thiên Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới internet, qua điện thư bạn gửi-MCTN 637-ORTB 1065-1192022)

ANH ƠI, MÙA WORLD CUP.

Chị Bông rời khỏi màn hình computer hào hứng chạy ra phòng ngoài tìm chồng. Không thấy, chị chạy bay ra ngoài vườn réo gọi:

- Anh ơi! Mùa World Cup....

Anh Bông ngắt ngang:

- Làm gì mà bà nhảy cẫng lên y như ngày xưa khi tôi cầu hôn. Bà đã nhảy cẫng lên vui mừng thoát ế, thế hả?

- Ai kể anh nghe cái điều bí mật đời em thế? Nhưng cảm giác vui mừng nồng nàn ấy bao lâu nay em chỉ dành cho World Cup giải đá banh lớn nhất hành tinh thôi nhé.

- Tôi biết tình yêu bóng đá mùa World Cup của bà rồi. Thần tượng của bà có mặt khắp trong sân. Anh thủ môn này, hậu vệ nọ, tiền vệ kia, tiền đạo đó, có khi bà còn hướng lên tới khán đài chung vui hay chia sầu với ông huấn luyện viên nữa.

Chị Bông kể lể:

- Em yêu mến họ, những cầu thủ đại diện quốc gia thi đấu World Cup, danh dự và trách nhiệm to lớn lắm. Nếu không có Pele, Cafu, Zico, Neymar của Brazil, hay Diego Maradona, Lionel Messi của Argentina thì làm sao em nhớ được màu cờ nước họ. Chỉ nhìn thoáng qua là em nhận ra ngay. Trong khi em chẳng hề nhớ mặt mũi, màu cờ của 3 nước láng giềng sát nách Việt Nam gồm Thái Lan, Lào, Cambodia là gì cả, chứ đừng nói tới bao nhiêu quốc gia khác trên thế giới ở mãi tận đâu

đâu. Bóng đá thật kỳ diệu, bóng đá có sức mạnh vô song. Em muốn nhắc anh là sắp tới ngày World Cup.

Anh Bông thần nhiên:

- Biết rồi November 20 này khai mạc world Cup Qatar 2022.
- Thế mà em quên mất hôm nay đọc tin mới nhớ ra. Vợ chồng mình lên kế hoạch đi anh.
- Kế hoạch của bà tôi đã học thuộc lòng từ bao mùa World Cup rồi. Mọi thứ thường ngày trong cuộc sống phải dừng lại trong thời điểm vàng ngọc World Cup, từ November 20 đến December 18 chứ gì.

Chị Bông hài lòng:

- Đúng thế và em sẽ chuẩn bị những món ăn dễ nấu nhất, nhanh nhất để dành tâm tư, tâm huyết và thì giờ chúng mình xem World Cup. Hai vợ chồng cùng xem, cùng bàn luận dù có... cãi nhau cũng vui hơn là ngồi xem một mình anh ạ.

Anh Bông công nhận:

- Ủ, mỗi trận bóng thế nào vợ chồng mình có vài... trận cãi nhau kịch liệt. Cũng đành, còn hơn xem World Cup mà ngồi im từ đầu đến cuối như xem phim trong rạp thì chán chết.

Ngày xưa chị Bông còn ở Việt Nam, mùa World Cup thấy cả xóm xóm vào một tivi thật tung bừng hào hứng. Anh Lâm đối diện nhà chị Bông chơi sang mua về một két bia 33. Vợ làm mấy con khô mực, khô đuối nướng thơm phức, mấy đĩa đậu phộng rang giòn làm mỗi nhắm để anh mời vài bạn tri kỷ đến nhà cùng thưởng ngoạn bóng đá World Cup và cá độ nho nhỏ cho vui. Cửa nhà anh Lâm mở toang, bên trong chủ nhà cùng bạn bè, bên ngoài chen chúc là hàng xóm lớn bé đủ loại tha hồ bàn ra tán vào. Mỗi pha bóng gay cấn hay bóng vào lưới là mọi người cùng hò hét, gào rú lên.

Bên nhà chị Bông, chỉ trong gia đình, cũng ồn ào náo nhiệt không kém. Chị Bông nhảy cẫng lên reo hò làm con chó Cún bắt chước chủ, vui theo chủ, cũng nhảy cẫng lên vẫy đuôi rối rít. Xong pha reo mừng, chị Bông ngồi trên ghế sofa xem tiếp. Con Cún cũng ngoan ngoãn nằm im dưới chân chủ chia sẻ những phút giây hạnh phúc này. Nó nào biết World Cup là gì thế mà cũng hào hứng theo chị Bông, cũng “xem” hết trận bóng này đến trận bóng kia. Tình tri kỷ bên nhà chị Bông với con Cún nào có thua gì tình tri kỷ anh Lâm với bạn bè đang ăn nhậu và xem bóng đá bên nhà kia.

.....

Chị Bông băn khoăn:

- Chán chủ nhà Qatar quá, World Cup năm nay diễn ra vào mùa thu giờ giấc lại khác biệt với bên Mỹ. Chắc vợ chồng mình phải thức khuya dậy sớm đấy anh ơi.

Anh Bông khích lệ:

- Thì 4 năm mới có một lần, xem miễn phí toàn những cầu thủ nổi tiếng thế giới. Xưa nay bà thích hàng free lắm mà, đây lại là “hàng” siêu cao cấp.
- Dĩ nhiên, em thề không bỏ qua bất cứ trận banh nào. Sau mùa World Cup vợ chồng mình có đi ăn mát ngủ, mai một em sẽ bồi bổ lại và ngủ bù anh nhé.

Chưa bao giờ hai vợ chồng chị Bông dễ thương như lúc này. “Hoa Cầm Chướng” anh, “Hoa Cầm Chướng em” cùng bốt chướng, cùng nhìn về một hướng.

Mùa World Cup năm 2022, thế giới xuất hiện bao nhiêu chàng cầu thủ mới, trẻ trung. Chị Bông không nhớ hết tên tuổi họ nhưng dù chàng là ai vẫn là hoàng tử của lòng, của tình si mà Bông ngưỡng mộ thần thánh trong suốt thời gian chàng tung hoành thi đấu trên sân cỏ. Mỗi mùa World Cup, Bông vẫn là cô gái tuổi đôi mươi, yêu thể thao, yêu những con người làm đẹp cho môn thể thao bóng đá này.

Bao mùa World Cup đã qua, bao chàng trai trên sân cỏ thưở nào đã là “người tình” của Bông. “Người đi qua đời tôi, không nhớ gì sao người?” Bông cũng thể chẳng dám trách anh đâu, khi tàn mùa World Cup, trở lại cuộc đời thường, tình yêu thân thánh đầy hào quang ấy cũng nhạt nhòa chìm vào quên lãng.

Mùa World Cup 2022 Bông sẽ yêu ai? Thì mai này những chàng cầu thủ trẻ tuổi ấy cũng sẽ là người của quá khứ như các lớp cầu thủ bậc cha chú bậc đàn anh, sẽ mất phong độ, sẽ tàn phai “nhan sắc” theo quy luật của thời gian.

Không phải chàng cầu thủ lừng danh nào già từ sân cỏ cũng vui hưởng hạnh phúc bên gia đình bên người thân với tiền tài danh vọng đã tạo dựng được trong sự nghiệp của mình,. Có lắm chàng hư, ăn chơi bệ rạc, tai tiếng đình đám....

Nhưng dù thế nào tên tuổi “chàng” vẫn còn đó với lịch sử bóng đá, với thế gian.

Nguyễn Thị Thanh Dương

(November 02, 2022)

KHÚC TÌNH CA TRÊN SÂN CỎ

Có một tình yêu đợi chờ khao khát,
Mỗi bốn năm ta lại gặp gỡ nhau,
Ngày hội thể thao thế giới muôn màu,
Quả bóng và anh đi vào huyền sử.

Có một tình yêu hẹn hò gắn bó,
Anh mang về đây nắng gió mọi miền,
Dưới đôi chân anh quả bóng vui buồn,
Trên sân cỏ bài tình ca World Cup.

Quả bóng vũ bão một đường dứt khoát,
Khi anh tấn công vào lưới bên kia,
Anh tung mình trong vũ điệu thần kỳ,
Chàng tóc rối quay cuồng theo hướng bóng.

Rất tinh tế đôi chân anh lừa lọc,
Thoát vòng vây nguy hiểm của đối phương,
Quả bóng đi về như người tình ngoan,
Từ chân anh đến chân người đồng đội.

Quả bóng và anh gặp nhau rất vội,
Lúc chuyền bóng xa, lúc giữ bóng gần,
Nét mặt anh căng thẳng đá phạt đền,
Thế gian lúc này chỉ còn quả bóng.

Dù bị đôn chân, trước khi ngã xuống,
Vẫn cố đẩy bóng vào chỗ an toàn,
Khúc thương ca không là lúc bị thương,
Là khi khung thành đội nhà thủng lưới.

Anh ngần ngợ nhìn người tình phản bội,
Quả bóng ngọt ngào cũng lắm chua cay,
Tội nghiệp anh những cú sút không may,
Bóng và anh tưởng chừng chia hai lối.

Tội nghiệp anh vào những giây phút cuối,
Một canh bài muốn níu kéo thời gian,
Anh bối rối gỡ, đường bóng gian nan,
Quả bóng ấy sẽ mang tình yêu đến.

Khúc hoan ca vào phút thứ 89,
Thùng lưới đối phương như lòng ước mơ,
Còn một phút thôi, đổi ngược thế cờ,
Trên sân cỏ nụ cười và nước mắt.

Trên sân cỏ một cuộc chơi đuổi bắt,
Những chàng trai và quả bóng dẹt tình,
Buồn vui này không phải của riêng mình,
Mùa World Cup bao người đang chia sẻ.

Nguyễn Thị Thanh Dương

Thăm Viếng North Carolina

Thời gian qua thật nhanh. Mùa hè nóng nực đã qua nhường cho mùa thu mát mẻ, khí hậu ôn hòa dễ thương. Đó đây, nơi sân nhà tư nhân, hoa cúc nở rộ đủ màu: vàng, xanh tím, đỏ. Ở các siêu thị hay nursery hoa cúc bày bán nhiều lắm. Bí đỏ chắt thành hình tháp và các hình ảnh ma quái, hình bà phù thủy cầm chổi, các bộ xương khô... dành cho lễ Halloween, được bày bán ở các siêu thị. Ban đêm hay sáng sớm trời hơi se lạnh, ra đường cần mang theo áo khoác nhẹ

Nhớ mùa thu năm ngoái, cô cháu dâu đưa Bố, Mẹ cô và tôi đi xem lá vàng nơi trường Đại học Kỹ Thuật Virginia, nơi con gái cô đang học năm cuối chương trình 4 năm. Nơi trường cháu, lá thay màu sớm hơn vùng Hoa Thịnh Đốn. Khi lá cây chung quanh nhà còn xanh thì lá cây trường cháu đã chuyển từ xanh sang màu cam, vàng hay đỏ rất đẹp.

Năm nay tháng 10, các con nghỉ phép đưa tôi đi thăm North Carolina, xem lá vàng và vài kiến trúc xinh đẹp ở tiểu bang, cách nhà khoảng 6 tiếng lái xe. Lá cây vùng Asheville, North Carolina thay màu sớm hơn ở Fairfax, Virginia.

Chúng tôi rời nhà lúc 10 giờ sáng, 4 giờ chiều đến nơi. Có nghỉ dọc đường độ 15-20 phút. Trên đường đi chúng tôi thấy các ruộng bắp mênh mông. Có nơi lá còn xanh tốt, có nơi thấy toàn lá khô, mùa bắp đã qua. Chúng tôi cũng đi qua những ruộng bí đỏ. Chỉ thấy những trái bí nằm tro trọi, không thấy lá. Tôi ngạc nhiên tự hỏi sao các nhà nông không đem chúng vào nhà. Thỉnh thoảng thấy các nhà nhỏ, cách đường xe chạy khoảng sân rộng, vách là những khúc gỗ ghép lại, trông lạ và đẹp. Xe cũng đi qua các ruộng cỏ xanh nơi những con bò đen gặm cỏ. Suốt đường đi tôi chỉ thấy bò đen, không thấy bò vàng. Có khi xe chạy giữa hai bên vách núi. Lá vàng, lá đỏ, núi rừng khi gần khi xa, lên dốc xuống đồi, cảnh đẹp tuyệt vời. Vào thành phố cũng lên đồi xuống dốc, phía trước là tiệm ăn nhà hàng, phía sau là núi đá rừng cây, lá vàng cam hay đỏ đẹp như tranh. Chúng tôi đến Grove Park Inn ở Asheville, NC.

GROVE PARK INN (Asheville, North Carolina)

Theo tờ quảng cáo, khách sạn Grove Park Inn có từ thế chiến thứ II. Đến 1955 đổi chủ mới, sửa sang xinh đẹp, quyến rũ du khách. Năm 2012 lại bán cho chủ mới khác với giá 120 triệu mỹ kim, nay là Historic Hotel (?). Là người sống nơi đồng bằng, tôi ngạc nhiên và thích thú khi đến Grove Park Inn ở Blue Ridge Mountain, North Carolina.

Các vị Tổng Thống đến Grove Park Inn gồm: William Howard Taft (Tổng thống thứ 27); Woodson Wilson: 28; Calvin Coolidge: 30; Herbert Hoover: 31; Franklin Roosevelt: 32; Dwight Eisenhower: 34; Richard Nixon: 37; George H W Bush: 41; William J Clinton: 42; Barack H Obama: 44.

LÂU ĐÀI BILTMORE HOUSE:

Thưa quý độc giả họ gọi là Biltmore House nhưng nó to và kiến trúc kiểu cộ như các lâu đài ngày xưa của Pháp nên tôi gọi là lâu đài.

Đến North Carolina được 2 hôm con đưa tôi đi xem Biltmore House cũng ở Asheville, North Carolina. Lẽ ra đi xem từ hôm trước nhưng họ bán hết vé phải chờ đến ngày sau. Khách sạn Biltmore House là 1 trong 18 nơi nên xem trong nước Mỹ và là kiến trúc tư nhân to nhất xứ Cờ Hoa (?)

Lâu đài cách khách sạn khoảng 25-30 phút lái xe. Khi đến địa phận Biltmore có công to như công chào và bồn hoa xinh đẹp hiện nay phần lớn là hoa cúc đủ màu. Đến nhà bán vé rộng rãi lại sắp hàng có lẽ đến 30 phút mới đến lượt mình dù chúng tôi đến sớm khoảng 9g00. Phía sau chúng tôi, cái đuôi sắp hàng rộng rãi dài ngoằng. Trong lúc con sắp hàng mua vé, tôi vào phòng chiếu phim gần bên xem họ giới thiệu Biltmore Estate từ thời chủ nhân là ông George Vanderbilt. Lúc ấy Biltmore Estate có hơn 20000 mẫu đất nhưng con cháu bán bớt, nay còn 8000 mẫu mà thôi.

Tuy đi sớm nhưng đến 14g30 mới được vào xem. Giá vé 120 Mỹ kim cộng thuế. Vậy mà thiên hạ vẫn mua, phần đông là người lớn tuổi, chỉ có số ít thanh thiếu niên. Có người đi xe lăn, người nhà theo đẩy xe.

Chúng tôi trở về khách sạn lúc 14g và phải trình vé mới được vào bãi đậu xe. Xong đến trạm shuttle bus đứng chờ. Chiếc này đến chiếc kia đi. Không biết có tất cả bao nhiêu xe bus. Mỗi xe chở khoảng 50 người. Từ trạm xe đến lâu đài khoảng 15 phút. Xe chạy trên đường tráng nhựa, hai bên là rừng cây, có nơi là suối nước không biết nhân tạo hay thiên nhiên. Khi đến con đường vào lâu đài, trước sân cỏ có hàng rào chắn cao khoảng 6 tấc, đường kính khoảng 1 tấc. Hàng rào này tự động tự xuống ngang mặt đường khi xe đến và trồi lên trở lại làm rào chắn khi xe qua. Đến nơi lại sắp hàng qua trạm kiểm soát an ninh. Ví nào to hơn kích thước quy định phải gọi lại nơi giữ ví, đi tay không vào. Người sắp hàng vào lâu đài đông lắm. Trong khi chờ tới phiên mình tôi vào xem nơi bán quà lưu niệm và nơi nếm rượu miễn phí. Nơi đây vào tự do, không phải sắp hàng. Họ bán nữ trang, giày ví, khăn quàng, rượu, bánh, đồ chơi trẻ con... Tất cả đều có nhãn hiệu Biltmore.

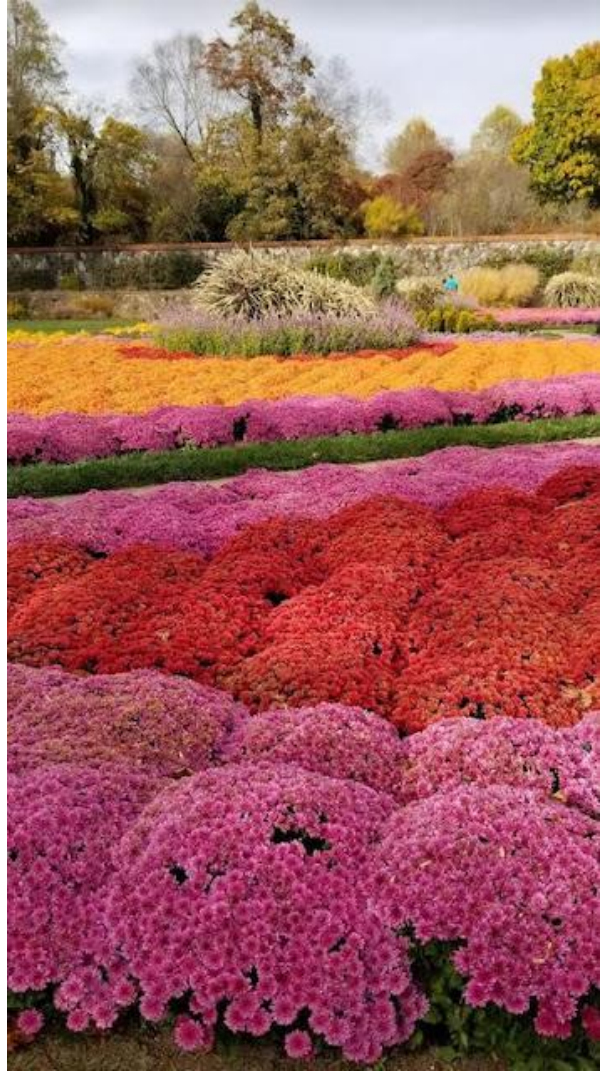
Đến giờ chúng tôi được nhân viên mời vào, phát mỗi người một ông nghe, cuốn sách nhỏ và lời chỉ dẫn: muốn nghe thuyết minh phòng nào thì bấm số đó, nghe to nhỏ tùy ý. Mỗi phòng đều có một nhân viên đứng giúp nếu cần: phòng điếm tâm, phòng đại tiệc, phòng đọc sách, phòng nhạc. Thư viện với hàng trăm quyển sách bọc da, phòng ngủ của chủ

nhân và phu nhân, vườn hoa mùa Đông, phòng billard, phòng khách, ... Nơi nào cũng sạch sẽ, ngăn nắp, xinh đẹp, còn nguyên vẹn dù lâu đài hoàn thành từ 1895.

Có thang máy lên lầu 2 và cầu thang với tay vịn chạm khắc cầu kỳ. Thang máy chứa khoảng hơn 10 người. Người giữ thang máy mặc áo sơ-mi trắng, mang nơ đen, trang trọng chờ mọi người vào đầy đủ mới đóng cửa sau khi mắc dây an toàn và dùng chìa khóa cho thang máy lên lầu 2. Ông ấy cho biết thang máy hơn 100 tuổi nhưng vẫn hoạt động tốt tuy cách dùng không giống thang máy ngày nay, không bấm nút mà phải dùng chìa khóa cho thang máy lên hay xuống. Đứng lầu 2 nhìn qua cửa sổ phong cảnh tuyệt đẹp. Núi rừng chập chùng xa xa, lá đổi màu nhưng sân cỏ dưới nhà vẫn xanh mượt chen lẫn trong những hàng cây trồng thứ tự do các nhân viên chuyên nghiệp chăm sóc.

Tôi không lên lầu 3 hay xuống hầm mà ngồi xem phim giới thiệu các nơi trong lâu đài như nơi nghỉ ngơi, nhà ăn của người giúp việc, phòng giặt, hồ bơi trong nhà, ... Chờ con trở lại đón để xem nơi khác như vườn hoa, nơi trồng nho làm rượu, nhà hàng, ... Tất cả các nơi dành cho người giúp việc đều tươm tất, phòng ăn, phòng ngủ ở dưới hầm nhưng cũng sạch sẽ gọn gàng, giường nệm trắng tinh.

VƯỜN HOA BILTMORE

Chúng tôi đón xe bus đi xem vườn hoa Biltmore. Xe chạy khoảng 10 phút đến nơi.

Nhà tiếp tân, vườn hoa đang sửa nên cáo lỗi không tiếp khách. Vườn rộng trồng nhiều loại hoa. Theo phòng chiếu phim giới thiệu mùa xuân, mùa hè vườn có nhiều loại hoa rất đẹp: hoa tulip rực rỡ, hoa thủy tiên quyến rũ, hoa hồng kiêu sa và nhiều loại hoa khác, ... Nay hoa hồng đã tàn chỉ còn thừa sót một ít hoa trên cành. Giàn hoa tử đằng có lá chứ không có hoa. Hoa cúc nhiều lắm, đủ màu rực rỡ, trồng thành các hình dáng khác nhau rất đẹp. Chúng tôi vào nhà kiếng xem hoa lan và các loại hoa khác. Hoa lan trồng nhiều nhưng hoa ít có lẽ trái mùa.

Người xem đông lắm. Con rủ tôi lên đồi xem các tượng điêu khắc bày trong vườn hoa nhưng tôi từ chối vì đã mỏi chân. Chúng tôi đón xe trở về lâu đài xong lại đón xe khác về bãi đậu lấy xe về khách sạn. Như vậy chúng tôi bỏ không xem vườn trồng nho, Antler Village, các nhà hàng và khách sạn Biltmor.

Theo quyển sách nhỏ “Welcome to America’s Largest Home” được phát cho du khách, Biltmore House xây 6 năm mới xong, từ năm 1889-1895, có 250 phòng, 43 phòng tắm, là ngôi nhà tư nhân lớn nhất Hoa Kỳ. Diện tích chung Biltmore Estate là 8000 mẫu gồm vườn hoa, hồ sen, nhà

hàng, tiệm buôn, vườn trồng nho, khách sạn, ... Nhân viên Biltmore House mặc đồng phục, được trả lương cao, có 2400 nhân viên và có khoảng 1 triệu 4 du khách viếng thăm hàng năm. Những nhân viên Biltmore House tôi được tiếp xúc đều rất nhã nhặn, lịch sự, lễ phép với du khách. Người tài xế xe bus, cô soát vé, nhân viên phòng tiếp tân, nhân viên hướng dẫn các phòng, người bán hàng, ... hòa nhã, bất thiệp, dễ mến. Theo tôi du khách không thể xem hết các nơi trong Biltmore Estate trong một buổi. Với người trẻ có thể xem được nhiều nơi trong 1 ngày nhưng người cao niên đi bộ lòng vòng xem vài nơi đã mỏi chân.

Tôi xin ghi lại chuyến đi “cưỡi ngựa xem hoa” để những người chưa đi có chút khái niệm. Nhiều người lúc trẻ lo “đi cày”, khi về hưu không đủ sức khỏe để đi xa, lên núi xuống đồi, thưởng thức cảnh đẹp thiên nhiên hay các kiến trúc hiện đại. Theo tôi, quý đồng bào thân mến nên thăm viếng đó đây khi sức khỏe còn tốt nếu có điều kiện, đừng chờ đến hưu trí. Lúc ấy mỏi mệt, chẳng muốn đi xa.

Thưa quý độc giả theo tôi nội địa Hoa Kỳ cũng có nhiều nơi xinh đẹp thơ mộng hữu tình, nếu được thăm viếng các tiểu bang xứ Cờ Hoa cũng thú vị lắm vì mỗi nơi có đặc điểm riêng. South Carolina có bãi biển đẹp và North Carolina núi rừng trùng điệp, mùa thu cảnh đẹp như tranh. Oregon nổi tiếng với vườn hồng các loại, được nhiều người yêu thích. Florida có bãi biển đẹp, cát mịn nước xanh có tiếng trong nước. Xe chạy một vòng ra thị trấn thấy các cao ốc tuy không nhiều bằng thủ đô Hoa Kỳ hay Texas, các hiệu buôn bán quần áo đắt tiền hấp dẫn dưới ánh đèn, các nhà hàng ăn uống đầy khách sắp hàng tận ngoài cửa, tiệm thuốc Walgreens, CVS, tiệm bán hoa...

Tôi về nhà, vùng Hoa Thịnh Đốn, lá cây đã đổi màu, rơi rụng như đàn bướm sau mỗi cơn gió nhẹ. Đàn nai 5, 7 con dạn dĩ nhả nhơ sau vườn. Chúng gầy vì thiếu cỏ xanh dù chúng đã thường thức mấy bụi hồng, đám rau của tôi đến trụ lúi còn trơ cọng.

Tôi xin cầu chúc đồng bào trong nước và hải ngoại được bình an khỏe mạnh, mọi người có công việc làm ăn tốt đẹp, dịch cúm bị diệt trừ, ai ai cũng ấm no hạnh phúc. Tôi cũng cảm ơn các con chịu khó đưa Mẹ già chậm chạp thăm viếng North Carolina. Xin có mấy câu thơ tặng quý độc giả:

*Thảm thoát lá cây đã đổi màu
Mùa hè nóng nực cũng qua mau
Đàn ong, lũ bướm đều từ già
Biển xanh hạp mặt hẹn năm sau
Hoa cúc rộn ràng khoe sắc thắm
Đầy đồng bí đỏ chờ nhà nông
Núi rừng cảnh đẹp như tranh vẽ
Cảm ơn con trẻ nhớ người già.*

Ngọc Hạnh

Câu Chuyện Về Lễ Hanouka: Năm Đôi Với Năm

Đôi vợ chồng Spitzer phải đợi ngót mười năm mới có con được. Sau mười năm, bỗng dưng họ lại có đến năm đứa con: người vợ đã sinh 5. Trước khi các bé chào đời, cuộc sống của họ rất khiêm tốn, vì khả năng hạn hẹp, rồi khi gia đình thành bảy miếng ăn, thì cảnh túng quẫn lại càng bi thảm hơn. Ở bang Florida, quanh khu gia đình Spitzer sinh sống, có một phụ nữ lớn tuổi rất khá giả là bà Gordon. Bà nghe nói đến gia đình nghèo khổ ấy, và quyết định cứu giúp họ bằng cách tặng cho họ những số tiền không lồ.

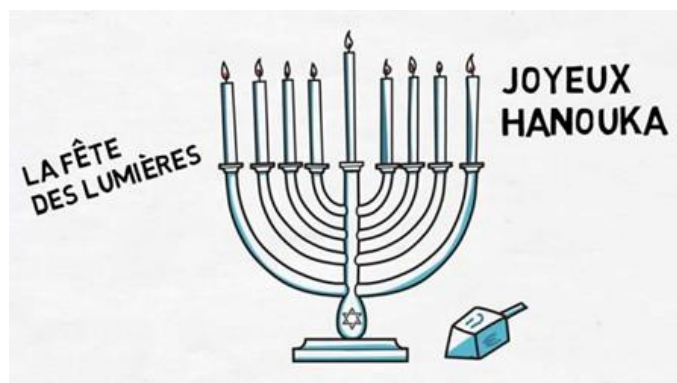
Một hôm, bà Gordon muốn đến thăm sản phụ. Bà muốn gặp gia đình mà bà đang trợ giúp. Vừa bước vào nhà, bà nhìn thấy một tấm hình chân dung treo ở tường. Bà đến gần nhìn cho kỹ, bỗng ngất xỉu và ngã xuống. Xe cấp cứu phải chở bà đến nhà thương.

Ngày hôm sau, người mẹ mới sinh đến thăm bà, vì bà ấy đã cứu giúp gia đình họ rất nhiều. Người mẹ trẻ không thể hiểu được điều gì đã làm cho vị ân nhân xúc động đến như vậy khi nhìn thấy bức hình của mẹ mình.

Bà Gordon rất cảm động khi thấy người khách đến thăm mình, và sự xúc động ấy lại càng gia tăng thêm khi biết rằng bà Spitzer chính là con gái của người đàn bà trong tấm ảnh. "Nhờ mẹ của cháu mà ta còn sống đến ngày hôm nay".

Bà ấy tâm sự, và bắt đầu kể câu chuyện của mình.

Trong thời kỳ Thế Chiến Thứ Hai, ta bị bắt làm tù binh ở trại tập trung Bergen-Belsen. Nhóm của ta là một nhóm nhỏ, gồm những bé gái từ 14 đến 16 tuổi. Cho dù cuộc sống đầy khổ hình trong trại địa ngục ấy, tất cả chúng ta đều quyết tâm phải đạt được càng nhiều Mitsvot càng tốt (*Mitsva - số nhiều là Mitsvot: quy định về hạnh kiểm trong Do Thái giáo*).

Vài ngày trước lễ Hanouka, ta và các bạn đã chuẩn bị khẩu phần bơ thường ngày, những phần rất khiêm nhường, để sử dụng thay cho dầu thắp sáng. Chúng tôi đã lấy ra vài sợi chỉ từ quần áo để xe thành bắc nển. Sau đó chúng tôi cần dụng cụ để bỏ bơ và bắc vào.

Chúng tôi chọn vỏ khoai tây để dùng cho mục đích đó. Nhưng ngay cả việc làm sao để có được "dụng cụ" đó, chúng tôi phải thật can đảm và bạo gan. Chúng tôi phải chạy ra khỏi căn trại dùng làm nơi trọ rồi đến nhà bếp để ăn cắp khoai tây.

Trong giai đoạn dò xét được thực hiện sau đó, chúng tôi khám phá rằng trong suốt 24 tiếng một ngày, thì có một khoảng thời gian chừng năm phút sẽ không có người canh gác ở cửa bếp: từ nửa đêm đến quá nửa đêm 5 phút. Thế là năm đứa con gái quyết định mạo hiểm sinh mạng của mình để cố lấy cho được mớ khoai tây quý giá kia. Và ta là một trong năm đứa đó.

Nhưng thật không may cho chúng tôi, chúng tôi bị bắt. Người gác đêm phát hiện ra chúng tôi, ghi tên và số tù rồi hồng hách tuyên bố rằng ngày mai chúng tôi sẽ bị hành hình bằng cách treo cổ trước mặt tất cả những nữ tù nhân ở trại. Đề cho tất cả mọi người học được bài học.

Ở trại của chúng tôi có một cô gái Do Thái không sống cùng với đám con gái khác trong các lều trại. Cô ấy thông thạo nhiều ngôn ngữ, và bọn Đức giao cho cô một công việc đặc biệt: cô phải lắng nghe tường trình về những thông tin ở các đài phát thanh nước ngoài rồi dịch lại cho mấy tên sĩ quan. Nhờ công việc ấy cô được sống trong một lều trại riêng biệt, nơi đó cô hưởng được nhiều đặc quyền.

Thế là giữa đêm khuya chúng tôi lén đến lều của cô ta. Căn lều chìm trong bóng tối, nhưng một điệu nhạc rất mơ hồ đưa chúng tôi vào đến một khoảng đất trống bên cạnh căn lều. Chúng tôi ngạc nhiên xiết bao khi thấy cô đốt một ngọn nến Hanouka và hát bài *Maoz Tsour* (*Theo Hồi Giáo, đến lễ Hanouka - lễ này thể hiện sự bành trướng không ngừng của đức tin Do Thái. Trong suốt mùa lễ, mỗi đêm họ hát hai bài chính ngay sau khi thấp nến: Maoz Tzur và Hanerot Halalu*).

Vừa nhìn thấy những bằng chứng về Do Thái giáo, chúng tôi rất phấn khởi. Chúng tôi nói chuyện với cô ta và khẩn nài xin cô cứu giúp chúng tôi. Nhưng cô ấy không muốn nghe. Cô khiển trách chúng tôi và yêu cầu chúng tôi phải rời khỏi nơi ấy ngay.

Hôm sau, ngày đầu tiên của lễ Hanouka, vào buổi chiều, tất cả nữ tù nhân trong trại đến tập trung ở quảng trường để chứng kiến vụ hành quyết năm cô gái. Sự căng thẳng và nỗi kinh hãi lên đến cực điểm. Mỗi cô gái đứng trên một cái ghế, một chiếc thòng lọng quấn quanh cổ. Khi tên sĩ quan bước đến, hắn đọc tên của chúng tôi, kèm theo câu “Là những tên tội phạm mưu toan ăn cắp khoai tây.”

Những tên đao phủ được giao việc hành hình đang chờ lệnh để đập vào ghế của chúng tôi để đưa chúng tôi vĩnh viễn sang thượng giới. Bỗng dưng, cô nữ thông dịch viên đến gần tên sĩ quan và rí vào tai hắn điều gì đó. Cô ấy khoa tay rất nhiều lần và lộ vẻ rất lo âu. Viên sĩ quan có vẻ bối rối và không mấy hài lòng về những điều cô ấy vừa nói. Tuy nhiên ông ấy cũng hạ lệnh cho tháo dây thừng ở cổ chúng tôi ra và bắt buộc chúng tôi phải biến đi ngay.

***

Bà Gordon hít vào một hơi thật dài, lau hàng nước mắt chảy dài trên đôi má. “Một thời gian không lâu sau, điều thần diệu xảy đến cho chúng tôi vào lễ Hanouka, tất cả các nữ tù nhân ở Bergen-Belsen đã được phóng thích. Cuộc chiến đã kết thúc, mà chúng tôi cũng không có cơ hội để cảm ơn vị ân nhân đã cứu mạng tôi. Cô ấy luôn luôn đi theo tôi. Tôi đã không thể nào quên cô ấy được. Rồi bỗng nhiên, tôi tìm ra được cô ấy, ngay trên tường nhà của cháu đây.”

Giờ đây, đến lượt người sản phụ bị xúc động. Cô nói tiếp theo để đem phần kết cuộc cho câu chuyện ấy: “Buổi tối trước khi cháu sinh, cháu thấy mẹ cháu hiện ra trong giấc mơ và nói bằng tiếng *Yiddish* (ngôn ngữ của người Do Thái): “*Finf fur finf*” (Năm chống với năm). Cháu hỏi mẹ cháu: “Mẹ ơi, Mẹ muốn nói gì vậy?” Bà không trả lời câu hỏi của cháu. Ngày hôm sau, cháu đã sinh được năm em bé. Cháu nghĩ rằng mẹ cháu muốn ám chỉ đến việc cháu sẽ sinh 5. Lúc đó

cháu không hề biết căn cứ vào đâu mà cháu có quyền hạ sinh được năm bé như vậy. Nhưng bây giờ thì cháu đã hiểu...”

Thái Nữ Lan dịch

Má hốt hoảng nói với tôi:

- Con Út chết rồi con!

Tôi đứng bật dậy, hai tay xoa vào nhau để phủi lớp đất bám vào tay khi nhổ cỏ cho đám rau thơm của má.

- Hồi nào? Tại sao vậy má?

- Má không biết, má ra phía hàng rào coi trái mít chín chưa, nghe bên nhà bác Bao lao xao khóc la bên đó. Nghe nói con Út tự tử chết rồi.

Tôi run rẩy vào nhà rửa tay rồi vạch hàng rào đi qua vườn nhà Út. Nhà Út cách nhà tôi chỉ có một cái hàng rào tạm bằng một dây mít trồng làm ranh. Ba tôi cắm thêm một ít khoai mì xen kẽ. Lâu lâu muốn ăn khoai mì ra đó nhổ một gốc lấy củ, chặt cây cắm lại ở đó. Thế là cứ tiếp tục cha mì con nối vừa làm ranh vừa có khoai mì ăn.

Trong nhà mọi người khá ngạc nhiên thấy tôi đi vào. Bác trai vừa khóc vừa nói:

- Cái Út chết rồi cô Chín. Cháu nó còn nằm trong phòng.

Tôi như người mộng du không kịp chào ai hết, theo ngón tay bác trai tôi đi thẳng vào phòng Út. Trên giường Út nằm đó, mắt mở thao láo, mặt trắng bệch, tay để xuôi theo thân hình. Vẫn bộ đồ hôm qua Út sang nhà chơi với tôi. Vẫn gương mặt đó mà giờ đây Út đã bỏ lại tôi.

Tôi bước lại bên giường, đưa tay nắm tay Út, bàn tay lạnh ngắt, mặt cũng đã lạnh, tôi vuốt mấy sợi tóc Út lòa xòa trên mặt và vuốt mắt Út:

-Sao em lại thế này! Sao em dại dột vậy hử Út.

Tôi vuốt mắt cho em nhưng đôi mắt vẫn mở lớn như hoảng hốt, như giận dữ và như muốn nói một điều gì.

Bác gái bước vào, tôi chào bác và hỏi về cái chết của Út. Bác nhìn tôi với đôi mắt đẫm đầy nước mắt

- Em nó dại dột quá cô Chín ơi! Trời ạ! Tôi chết khổ vì con. Con ơi là con!

Rồi bác khóc rung rức, bác kể lể lung tung không đầu không đuôi. Bác giận Út, tức Út mà cũng thương con vô cùng. Nhìn Bác tôi không biết phải an ủi thế nào. Chờ cơn khóc dịu lại, tôi nói với bác:

- Thôi sự thế là vậy rồi, bác bình tĩnh để lo cho em. Có cần cháu giúp gì bác cứ nói.

- Cám ơn cô Chín. Tôi chờ các anh nó về rồi mới tính được.

Tôi thương Út quá. Mới hôm qua Út tới nhà tôi, hai chị em dẫn nhau xuống vườn, tôi với tay hái một chùm chôm chôm chín đỏ thật ngon mời em ăn. Em dường như có nhiều tâm sự. Em lặng yên nhìn mông lung rồi nắm tay tôi em khóc. Tôi hỏi em có chuyện gì nói với chị được không? Em lắc đầu và chỉ khóc rất đau khổ. Trong tiếng nấc nghẹn ngào em nói:

- Chắc em không sống được nữa chị ơi!

Tôi ôm em vào lòng và khuyên em nhiều lắm. Tôi đoán em có một nỗi buồn không thể thổ lộ với ai kể cả tôi. Ở nhà em là út với 3 anh trai. Họ đều có gia đình và đều ra ở riêng. Lý do là bác gái rất khó tính, con dâu và mẹ chồng thường bất hòa cãi nhau nhiều lần trước khi ra riêng. Út thường tâm sự với tôi là đã nhiều lần bị mẹ chửi thậm tệ bằng những câu không đẹp trước mặt bạn bè. Em luôn luôn tủi thân vì mình xấu xí không được đẹp. Em từng mơ ước có một người yêu thương em, không để ý đến khuyết điểm trên gương mặt em. Em sẽ có một đám cưới, có một mái nhà riêng, một bầy con xinh xắn. Những ước mơ nhỏ nhoi, bình thường em hay dẹt cho tôi nghe và tôi luôn chúc phúc cho em.

Thật ra nhan sắc Út không tệ. Em trắng trẻo, hiền lành và dễ thương. Chỉ cái tội miệng em hơi méo một chút do ngày còn bé em bị giập kinh phong và cứu cấp không kịp nên em có tật. Đôi với tôi, người nào cưới được Út sẽ hạnh phúc vì em rất siêng năng, sống có tình có nghĩa.

Vì là con gái út của bác Bao cho nên bác giữ em rất chặt. Bác không cho phép em giao du với bạn bè sợ em bị gạt gẫm. Mấy lần đi làm chung các em thường kể cho tôi nghe là bác không muốn ai tới nhà rủ rê Út nhất là con trai. Tội nghiệp Út đã cô đơn lại bị bạn bè cô lập nên em nói với tôi muốn nghỉ làm cho rồi. Nhưng rồi em vẫn đi làm và những lần đi lãnh hàng nhu yếu phẩm hàng tháng hay lãnh lương em vẫn trái lời mẹ về không đúng giờ nên bác gái và em thường xung đột.

Tôi đổi qua việc làm khác nên hàng ngày không tiếp xúc với Út chỉ thỉnh thoảng sau giờ làm hay cuối tuần hai chị em mới gặp nhau nói chuyện linh tinh. Không biết em có người yêu chưa nhưng tôi thấy em lúc sau này vui vẻ nhiều và chịu khó trau chuốt mình hơn. Tôi hỏi em nhưng em mắc cỡ lắc đầu không chịu nói.

Vậy mà giờ này Út nằm đó, Út tự hủy hoại bản thân mình vì lý do gì không ai biết được. Tôi giận mình hôm qua đã vô ý không tìm hiểu tâm sự của Út. Nếu tôi chú ý đến Út nhiều hơn, giúp đỡ Út nhiều hơn biết đâu Út đã không như thế này.

Tôi về nhà hình ảnh Út cứ lảng vảng trong tôi. Gương mặt đó, đôi mắt đó và tâm sự của em làm tôi không thể nào ngủ được.

Bác Bửu quyết định sẽ chôn Út ngay trong vườn trên, cách con đường phía trước nhà độ vài chục thước. Ngày đem em tắm liệm, đôi mắt em chỉ khép hờ. Tôi đứng bên những người đạo tỳ thương em không cầm được nước mắt. Tôi không có em gái, tôi đã từng coi em như em gái mình, vậy mà giờ này tôi đã vô tình để em ra đi một cách đau khổ oan nghiệt như vậy.

Trong ngày làm đám, hàng xóm đến phụ một tay. Rạp dựng bên ngoài sân, ban đêm khách khứa, bạn bè, bà con cùng thức với gia chủ. Các anh của Út cũng về đủ để lo tang sự cho em. Tôi coi như người nhà đến phụ tiếp khách, châm trà, thêm rượu cho khách. Đám ma buồn và hoang lạnh đến rợn người với những lời kể lễ thống thiết của bác gái.

Đêm thứ nhì làm đám, sáng mai sẽ chôn đúng như lời của ông thầy nào đó coi ngày giờ động quan hạ huyết. Tiếng kèn đám thỉnh thoảng lại kéo ò e buồn não ruột. Bỗng dựng Tân trai của Út từ dưới nhà bỗng giận dữ bước ra đứng trước quan tài tự đập vào ngực mình la lớn:

- Tại sao anh lấy cái quần em mới mua. Anh có biết em dành dụm bao lâu mới mua được nó không? Anh biết má chửi em bao nhiêu khi em khoe với má không? Trả lại cho em, mau trả lại cho em!

Tiếng la rõ lớn giọng đầy uất ức. Cả nhà không hiểu gì hết chỉ đứng nhìn rồi nhào vào giữ không cho Tân tự hành hạ lấy mình. Một hồi sau Tân ngã ra bất tỉnh. Khi tỉnh lại, Tân run rẩy vào nhà lấy ra một cái quần jean còn mới để lên quan tài và lay như té sao. Thì ra lúc liệm Út, thấy cái quần jean của em gái còn mới tinh Tân tiếc của, nghĩ liệm theo rất uổng nên giữ lại để mặc. Không ngờ hồn Út nhập vào Tân và đòi lại. Ai cũng nói Út là con gái còn trinh, chết oan nên linh lắm. Ngày đem chôn Út, cái quần jean và một số đồ dùng của em cũng được chôn theo. Số tiền Út dành dụm bác gái mua giấy tiền vàng bạc đốt theo, không ai dám lấy một xu.

Sau ngày đám ma Út, tôi cũng hay qua mã đốt hương cho em. Năm đất đắp cao cho tôi một cảm giác ly biệt ngậm ngùi trên cõi đời này. Sự vô thường và nghiệp duyên của kiếp con người. Công lao nuôi dưỡng khó nhọc của cha mẹ mà chỉ vì sự lạc lòng thiếu suy nghĩ mà Út đã quyền sinh. Khiến hai đấng sinh thành phải đau khổ trong cảnh cha mẹ già phải khóc con thơ. Hai bác giờ quạnh quẽ, nhà chỉ còn hai người già trong vườn tược mệnh mông thật tội nghiệp.

Điều đáng sợ là sau ngày mở cửa mã, những người bạn của Út mờ sáng đi làm thường gặp Út cùng đi theo. Út đi theo họ lặng lẽ, im lìm đến cuối đường rẽ vào khu nhà máy mù thì không thấy nữa. Những ngày đi lãnh nhu yếu phẩm hay lãnh lương về tới họ cũng gặp Út đứng ở cổng nhà đưa tay vẫy vẫy chào như khi Út còn sống. Bà con trong xóm thường thấy Út ngồi trước mã khóc một mình mỗi khi họ đi ngang vườn nhà bác Bửu.

Tôi nghe nhiều người trong xóm kể lại hồn ma của Út hiện về, nhưng thật kỳ lạ, tôi chưa bao giờ trực diện được gặp lại em. Tôi đã đốt nhang trước mộ em khẩn em hiện về báo mộng cho chị biết nội tình như thế nào nhưng em vẫn không đến với tôi.

Tiếng đồn Út chết oan hồn không siêu thoát. Út lần quần không hại ai nhưng làm mọi người sợ hãi, đêm tối chẳng dám đi ngang qua đó. Bác Bửu đi coi thầy và đúng 49 ngày của Út bác rước thầy pháp làm lễ đàn tràng trấn yểm mã của Út.

Nghe má tôi nói lại hai ông thầy pháp đến cúng bái lớn lắm. Họ vẽ bùa dán trong nhà, ngoài cửa nhà bác Bửu đồng thời dùng mây đạo bùa trấn yểm ở mã Út. Họ dùng dao đóng bốn bên ngôi mã và làm gì đó để Út không thể ra ngoài. Người ta đã không thấy Út hiện về nữa.

Đúng 100 ngày, bác Bửu xây mã cho Út. Những gì của Út đã khép lại, chỉ còn đó một ngôi mã buồn thiu nằm trong vườn vắng lặng. Không biết hồn ma của Út đã bị chặn lại nằm sâu dưới ba lớp đất hay Út đã đi đến thế giới nào rồi. Riêng tôi thỉnh thoảng vẫn đến thăm em, đốt cho em ba cây nhang, cầu nguyện cho em siêu thoát.

...

Bây giờ tháng 10, ngày mai là lễ Halloween, những con ma sẽ hiện diện trên đường, sẽ vào từng nhà xin kẹo. Khu nhà tôi ở trang trí ma quái, mô mã dựng trong sân, trước nhà khiến tôi nhớ

tới Út và bóng ma của em trong xóm tôi. Đã lâu tôi không về VN thăm nhà, thăm Út và đốt cho em một nén nhang. Hai bác bây giờ đã mất, em chắc cũng đã tái sinh ở một nơi nào đó trên thế giới này. Mong là như thế. Cầu nguyện cho em có cuộc sống tươi đẹp và nhiều phước báo.

Hôm qua tin tức ở Đại Hàn trong ngày lễ Halloween vì tham gia vui chơi ở một nơi quá đông đúc chật hẹp ở phố Itaewon, Seoul, họ giẫm đạp lên nhau khiến ít nhất 150 người thiệt mạng, đa phần là phụ nữ trẻ ở độ tuổi 20-30. Ngoài ra có khoảng trên 100 người bị thương nhẹ.

Tại Hoa Kỳ, giới chức liên bang và địa phương cũng khuyến cáo các phụ huynh hãy cẩn thận kiểm tra kẹo Halloween của các cháu. Vì sau vụ tịch thu 12000 viên fentanyl giấu trong hộp kẹo tại phi trường Los Angeles, người ta sợ không biết chuyện gì sẽ xảy ra nếu các cháu ăn phải kẹo này. Fentanyl mạnh gấp 50 lần heroin và chỉ cần 2 miligram cũng đủ gây chết người.

Cho nên các phụ huynh nên cùng đi với các con khi xin kẹo. Khi về kiểm tra lại tất cả. Chỉ nên cho các cháu để lại các loại kẹo thường dùng và vỏ kẹo còn mới không bị rách hoặc khác lạ.

Tôi lại nghĩ với thời đại người ma lẫn lộn, kẻ xấu quá nhiều. Lễ hội hóa trang ma quỷ này rất nguy hiểm cho các cháu. Thôi thì ta cũng giới hạn và cẩn thận tối đa trong ngày lễ này.

Trăng và Gió

Đêm qua trăng đến bên thềm
Nói rằng gió đã chao nghiêng dáng ngà
Rằng ta soi dáng Hằng Nga
Ơ hay gió thổi trăng tà ngả nghiêng.

Gió rằng ta muốn nhìn tiên
Xem dung nhan đó ưu phiền còn không
Có còn sáng đứng chiều trông
Đêm nhìn hạ giới ngập lòng nhớ thương.

Như xưa có một chàng Trương
Chỉ vì thói sáo vẫn vương người tình
Tiểu thư kiều diễm đẹp xinh
Đáy ly chàng hiện như in dáng người.

Ta lang bạt cả một đời
Đùa mây gheo nguyệt tình ơi một mình
Trăng soi nước rọi bóng hình
Bóng nằng tan vỡ thuyền tình chênh vênh.

Giá tình yêu đó vững bền
Trần gian chắc chẳng lụy phiền khổ đau
Ta đi gom nắng thu sau
Đưa đi khắp chốn tô màu lá hoa.

Trăng ơi! Nguyệt hỡi bóng tà
Soi đi để thấy cũng ta với mình
Thu về đông đến xuân tình
Chỉ trăng với gió chúng mình yêu nhau.

Nguyễn Thị Thêm
10/2022

nguyen thi them

